

DOLENJSKI LIST

KNJIŽNICA
ARCA
TO

Glasilno Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZ DL Novo mesto. — Izhaja vsako sredo. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za izposojnino 900 din oziroma 3 ameriške dolarje. — Tek. račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

Stev. 28 (382)

Leto VIII

NOVO MESTO, 10. JULIJA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 80. Pošt. pred. Novo mesto 53. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Časopisno-saloziško podjetje »Slov. poročevalac« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Ševel

Spored prireditev v Žužemberku

V spomin na prvo osvoboditev Žužemberka 13. Julija 1942 je občinski ljudski odbor Žužemberk določil 13. Julij za občinski praznik. Za letošnje praznovanje so pripravili tak spored prireditev: 13. Julija ob 3. uri zjutraj bodo izvedli obvezniki predvojaške vzgoje in strelske družine »Lado Verce« partizanski napad na Žužemberk. Ta bo hkrati tudi budnica. Ob 8. uri bo otvoritev občinske razstave v šoli. Razstavili bodo Ljudska tehnika, vse osnovne šole, vajenci v obrti in slikar-amater Frane Mlakar. Hkrati bo v šoli prejem občinske knjižnice, ki jo je podaril občini Svet svobodi in prosvetnih društev OLO Novo mesto.

Slavnostna seja občinskega ljudskega odbora bo ob 9.30. Ob desetih bo na trgu veliko zborovanje, ob 11. uri pa nastop mladinskih aktivov in Partizana iz Žužemberka. Ob 12. uri bo strelsko tekmovanje z različnimi puškami med četami predvojaške vzgoje.

Popoldne bo na trgu ljudska veselica, pri kateri bodo sodelovali tudi »Veseli planjarji« iz Ljubljane. Iz oddaljenih vasi občine bodo tadan vozili kamionj udeležence proslave v Žužemberk in nazaj.

Za zблиžanje sveta

Predsednik Tito je najprej odgovoril, da so ideološke razlike med našim in sovjetskim sistemom, čeprav niso posebnosti velike. Cilj — izgradnja socializma — je isti, samo pota oziroma metode za njegovo uresničitev so različne. Mi smo na primer že pred več leti začeli decentralizirati upravljanje tako v gospodarskem kakor tudi v administrativnem oziru. Ena izmed posebnih značilnosti našega sistema je, da smo tovarne izročili delavcem v upravljanje. Upostavili smo tudi komunizem, uresničili novo notranjo administrativno organizacijo itd.

Naša zunanja politika je znana, je dejal nato tov. Tito in poudaril, da zagovarjamo načela ustvarjalnega sožitja, nismo pa v nobenem bloku.

Ko je častnik Murrow vprašal predsednika Tita, kaj je tujcem najtežje razumeti v Jugoslaviji, je tov. Tito dejal, da nikakor ni moč razumeti, kako da tujci ne morejo dojeti, zakaj v sklopu vsega našega notranjega družbenega razvoja in naše državne sestave nimamo večstrankarskega sistema. Tujci namreč pravijo, da imamo tako imenovani enostrankarski sistem. Tujci ne morejo razumeti, da pri nas ni enostrankarskega sistema, marveč da je to takšna formacija, ki združuje vse sile naših narodov za uresničitev enega samega cilja — izgradnje naše dežele. Dvostrankarskega sistema v Jugoslaviji ne bo niti v daljni perspektivi, je pojasnil tov. Tito na novo vprašanje in dejal, da imamo pri nas Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije, nastalo iz Ljudske fronte, ki je obstajala med vojno in po njej in ki je bila naša glavna politična moč za

Več milijonov Američanov je 30. junija zvečer poslušalo odgovore, ki jih je dal predsednik republike Josip Broz-Tito med svojim nedavnim bivanjem na Brionih za ameriško radiotelevizijsko družbo CBS. V dolgem odgovoru z ameriškim televizijskim in radijskim komentatorjem Edvardom Murrowom je predsednik Tito odgovoril na vrsto vprašanj o naši deželi in o raznih problemih mednarodnega pomena. Tretjega julija je britanska radijska postaja BBC prav tako oddajala po svoji televizijski mreži intervju, ki ga je predsednik Tito dal za ameriško televizijsko mrežo. Tudi v Angliji je oddajo, ki je trajala dobre pol ure, gledalo in poslušalo nekaj milijonov Angležev. — Ves svetovni tisk in največje radijske ter televizijske postaje sveta so zabeležile odgovore našega predsednika kot pomemben politični dogodek, ki je vzbudil izredno zanimanje.

razvijanje naše borbe. V njej so bili pristaši raznih političnih strank. Po vojni se je spremenila v splošno zvezo, v

Pozdrav iz Bakra in Istre

Tik pred zaključkom današnje številke smo dobili iz Bakra dolgo pismo, v katerem pozdravljajo otroke padlih borec vse svoje prijatelje in znance na Dolenjskem. Njihovo pismo bomo objavili prihodnjem tednu. Iz Rabca pri Ljubini je pa prišla bralavka, s katero sporoča, da imajo v taboru sredi hrastov in lip ob morju, da jih tabori 81, da je taborna življenja iz steklo in da tabora med sabo tekmujejo. Taborniki lepo pozdravljajo starše in vse znanee

zduženje jugoslovanskih narodov in je potemtakem razumljivo, da nič ne kaže, da bi lahko obstajala še kak druga stranka.

V socialističnem razvoju bodo imele razne države različne oblike svoje notranje ureditve. Za ves svet pa ni moč ustvariti eno šablono za družbeno ureditev.

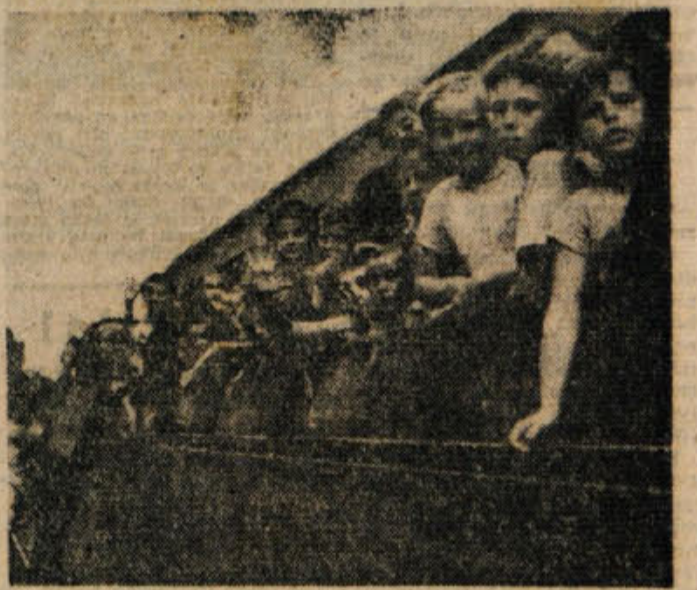
Lastna pot ne pomeni vračanja v preživetvo

Na vprašanje če bo komunizem dobil bolj raznolik in narodni značaj, je predsednik Tito odgovoril, da razvoj v smeri socializma, komunizma, ne more biti šablonski, na vsem svetu enak. Bilo bi pa napačno imenovati to narodni komunizem. Notranji razvoj v posameznih deželah se razvija po posebnih lastnostih dežele v zgodovinskem in v vsakem drugem oziru. Poljski primer predstavlja prizadevanje naroda, da se razvija po svojih specifičnih notranjih pogojih.

Predsednikove najtežavnejše odločitve

Med drugim je ameriški komentator vprašal predsednika Tita, katere vojaška in politična odločitve je bila v njegovem življenju najtežavnejše. Tovanis Tito je opisal kot najtežjo vojaško odločitev reševanje ranjenecov v IV. ofenzivi, ko so bile naše enote obkoljene in je bilo treba rešiti ranjence za vsako ceno. Med političnimi odločitvami pa je

NA SVIDENJE!

Nasmejani in srečni so se v sredo zvečer odpravili na tritedensko taborjenje v Rabac pri Ljubini najmlajši novomeški taborniki — medvedki in čebelce. Z morja pošiljajo staršem, bratem in sestricam ter sošolecem in sošolkam najlepše pozdravke in so jih pogosto spominjajo. Pišejo nam pa tudi da je ob morju prelepo!

bila po predsednikovem mnenju najtežja tista iz leta 1948, ko se je bilo treba odločiti za odločen odpor proti Stalinu.

Kmetijstvu lahko šele zdaj dajemo prednost

Na zanimivo vprašanje o položaju v kmetijstvu je predsednik Tito odgovoril, da je Jugoslavija pred vojno izvažala žito, pšenico in koruzo. Imela pa je pred vojno 15 milijonov prebivalcev, zdaj pa jih ima 18 milijonov. Medtem ko je stara Jugoslavija žito izvažala, dobri dve tretjini prebivalcev nista jedli belega

kruha, marveč koruznega in črnega. V mnogih pastvinah krajih Dalmacije, Likje, Makedonije, Hercegovine in drugje v naši deželi je bila lakota zelo pogostna. Razen vsega tega nam je vojna tudi v kmetijstvu prizadejala ogromno škodo. Ko smo se lotili obnavljanja dežele, smo sklenili, da najprej zgradimo težko industrijo, ki naj nam da podlago za nadaljnji razvoj. Šele zdaj, ko smo deželo že dokaj industrializirali, smo napravili načrt za priznanje prednosti kmetijstvu, za njegovo povzdigi

(Nadaljevanje na 3. strani)

Dekleta v I. MDB Majde Šile v Ljubljani prav nič ne zaostajajo za fanti, nekatere jih v pridnosti in vztrajnosti celo prekašajo. — V ozadju Cekinov grad, v katerem je Muzej NOB.

Prvi koraki k napredku

Ob prazniku občine Žužemberk

Triajsetega julija praznujejo občani občine Žužemberk svoj občinski praznik. Za letošnje slavje se že dalj časa vneto pripravljajo. Mimo svečanosti in številnih prireditev v počastitev praznika bo letošnje praznovanje v znamenju prvih vidnejših ukrepov za gospodarski napredek občine. Samostojna komunizacija to področje postaja vedno bolj usmerjevalec ukrepov za izboljšanje gospodarstva od nekdanj pasivne Suhe krajine. Ugodne posledice tega usmerjanja so navsez kratki dobji že več kot očitne. Vremenske neprilike bodo sicer letos zmanjšale uspeh naporov in višjih sredstev v kmetijstvu kot glavni panogi občine, vendar bi bile te

Komunalna dela

Res je, da je žužemberško področje dobilo najmanj sredstev za krepitve gospodarske moči občine. Delno so tega krivi tudi sami prebivalci, odnošeno vodilni ljudje prejšnjih organov oblasti. Tu pa je treba tudi priznati, da so bila sredstva, dodeljena temu področju porabljena predvsem za obnovu poškodanih vasi in trgat. Tako se je vsa gospodarska dejavnost v občini odražala samo v obnovi in le v manjši meri za izboljšanje prejšnjega stanja. Sam Žužemberk je bil med vojno porušen do 80 odstotkov, ne dosti manj pa tudi nekatere okoliške vasi. Vseh kreditov za obnovo Žužemberka in okoliških vasi pa so prejeli 8 milijonov dinarjev. Zato so sledovi vojne navsez naporom prebivalcev in njihovemu doprinosu, da bi jih odstranili, še danes vidne. V samem Žužemberku računamo, da bodo letos do kraja popravili ruševine.

Elektrika

Žužemberška občina je med najmanj elektrificiranimi področji v okraju in na Dolenjskem. Vsa bivša občina Hinje je brez elektrike, prav tako številne druge vasi. Največ do dobje sedaj v elektrifikaciji napravijo na območju krajevnega odbora

Sela — Šumberk

Letos bodo elektrificirali Ajdovec in okoliške vasi, za kar so sredstva deloma že zajamčena. Večji del bodo prispevali prebivalci sami. Samo transformator in daljnovod bošta stala okoli 8 milijonov dinarjev. Občinski ljudski odbor je sicer dal za to delo sredstvi prebivalcev, občine in morebitnega posojila.

Zanimanja za napeljavo elektrike je dovolj tudi v ostalih vaseh. Zlasti v Hinjah si že dolgo prizadevajo, da bi dobili elektriko in so v ta namen tudi že zbrali nekaj sredstev. Toda velike razdalje med vasi pomenijo visoke stroške elektrifikacije, zato na občini menijo, da morajo to izvajati postopno in po načrtu, ker vsega ne zmorejo v kratkem času.

Voda

Voda je večni problem Suhe krajine, kar pove že njeno ime. Gradnja centralnega vodovoda za Suho krajino pa počasi napreduje. Sedaj ima komaj ena vasa — Zvirče — vodo iz novega vodovoda. Letos so dobili iz republiškega sklada le poldrug milijon pomoči. S tem ne bo veliko napravljenega. Medtem pa ob vsaki suši vozijo vodo iz Krške, v nekatere oddaljene vasi; tudi po 15 km daleč. Načrt za vodovod je narejen, vprašanje je le, kdaj bo uresničen. Važno bi bilo predvsem, da dobe vodo

Celjani in Tržačani pri Otočcu

Od predzadnjega torka taborni na travniku pod Otočcem 30 tabornikov in tabornice Rodu gorskih berov in Celja. Postavili so si 38 šotorov in uredili lep tabor, v katerem bo mladina 3 tedne uživala lepote Dolenjske in tople Krke. Prvemu taboru bo sledil tritedenski vodniški tečaj Savinjskega taborniškega sveta. 12. julija pride na travnik nad Otočcem taborniki tudi 45 tabornikov in tabornice iz Trsta; to so člani Rodu Modrega vaha, slovenski taborniki s Tržaškega, Novomeški taborniki jim bodo pomagali, da se bodo tudi bratje iz Trsta pri nas počutili kakor doma.

Ob prazniku občine Žužemberk

najbolj oddaljene vasi, ki so glede vode najbolj prizadete. Tudi Žužemberk je brez primerne pitne vode. Zastareli vodovod osterbuje trg z vodo iz Krke, ki ni primerna. Celotna naprava je primitivna in v elabnem stanju. Ker ni upanja, da bi v Žužemberku dobili v dobljenem času vodo iz centralnega vodovoda, so dali v izdelavo načrt za zgraditve lokalnega vodovoda za Žužemberk in Praproče. Za ta vodovod bi zajeli dva izvira med Žužemberkom in Prapročami, glavni zbiralnik pa bi bil nad zdravstvenim domom. Ker bo zgrajen centralni vodovod bi lokalni vodovod preključil nanj. Načrt za gradnjo pripravljeno pomagati gradnji vodovoda, bodo z gradnjo pričeli prihodnje leto.

Izredna suša in vročina

Zadnjih 8 dni je vročina v naših krajih vedno hujša. V senči je bilo 33 do 37 stopinj vročine, na soncu pa celo 55 stopinj. Ker še dalj časa ni bilo dežja, se škoda na poljih že pona, pravi tako na travnikih in vrtovih. Zlasti primanjkuje se. lene krme za prašiče, izredno pereča je pa pomanjkanje vode v hribovitih predelih. Izredna vročina ugaja zdaj samo še vlogradom, povsod drugod je pa že nujno potreben.

Kanižarski rudarji izpolnili polletni plan proizvodnje

Kolektiv rudarjev iz Kanižarice je uspešno zaključil polletno plansko proizvodno nalogo, saj je nakopal namesto planiranih 35 tisoč 825 ton dejansko 13.250 ton premoga ali za 425 ton več. Tako je presegel svoj plan za 1. polletje 1957 za 2,3 odstotka. Proizvodnja je potekala ugodno skozi vse mesece razen v maju, ko so se zaradi izrazitih tektonskih razmer v premogovnih naslagah odkopna delovišča močno poslabšala in je bilo potrebno odkopavati nadnormalne količine jaslavine. Izpad proizvodnje v mesecu maju je pokrnil presežek iz meseca junija, ko je bila produkcija presegena za 9,8 odstotka. T. j. za 82 tona.

VREME

Za CAS OD 12.—21. JULIJA Sredi julija nevihtne padavine z ohlajitvijo. V ostalem lepo vreme, po nevihtah pa bo znova nastopila silna vročina. (Napoved priredil dr. V. M.)

Notranjepolitični tedenski pregled

Razprava o življenjski ravn.

V ponedeljek so začeli poslanci Zvezne ljudske skupščine razpravljati o perspektivnem razvoju osebne in splošne potrošnje. Ze pred tem so dobili okoli 120 strani dolgo poročilo v katerem so obrtani vsi doseženi uspehi in predlogi za nadaljnji razvoj. Osebnostna in splošna potrošnja sta osnovna čimtelja, ki opredeljujeta življenjski standard.

Bralcem našega pregleda so prav gotovo poznani uspehi, ki smo jih dosegli na področju splošne potrošnje to se pravi na področju solstva, znanosti in kulture, socialnega skrbstva, socialnega zavarovanja itd. Uspehov ne bi naštevali. Opozorili pa bi na to, da so sredstva, ki smo jih po vojni vlagali za osebno in splošno potrošnjo v glavnem stagnirala. To pomeni, da izdatki za te namene niso šli s prirastkom prebivalstva in spremenjeno strukturo prebivalstva, vendar pa je treba pri tem upoštevati naglo industrializacijo dežele predvsem pa gradnjo težke industrije, katero smo morali brezpogojno zgraditi, če smo hoteli postati politično in gospodarsko samostojni in istočasno ustvariti pogoje za resničen dvig življenjske ravni.

Medtem, ko je bilo v Jugoslaviji leta 1939 15 milijonov in pol prebivalcev in od tega 11 milijonov 702 tisoč kmečkega prebivalstva je bilo leta 1953 ko je imela država že 16 milijonov in 950 tisoč prebivalcev na vasi le še 10 milijonov in 336 tisoč prebivalcev. Prebivalstvo mest se je v tem času podvojilo. Zato je dokaj umljivo, da

je začelo industrijskim centrom, upravnim središčem, primanjkovati sredstev za razvijanje solstva, zdravstva in drugih služb splošne potrošnje.

Da bi v prihodnjem obdobju odpravili ta nesorazmerja in dosegli, da bi se osebna in splošna potrošnja razvijali vzporedno z naraščajočimi potrebami, predlaga osnutek perspektivnega načrta, o katerem pravkar razpravlja Zvezna ljudska skupščina, večjo porabo sredstev za te namene. Potrošnja naj bi se v bodoče dvigala v skladu z naraščanjem narodnega dohodka. Obseg potrošnje kolektiva in posameznika pa bo moral biti odvisen tako v industriji kakor v kmetijstvu od produktivnosti dela in uspehov doseženih v proizvodnji. Zato Zvezna ljudska skupščina razpravlja tudi o načinu finansiranja splošne potrošnje. Doslej smo namreč sredstva za to vrsto potrošnje ustvarjali na določenih območjih ne glede na njihove gospodarske možnosti in potrebe. Sredstva smo v precejšnji meri delili na administrativni način. V bodoče pa naj bi se ta sredstva zbirala med drugim, tudi na osnovi gospodarske moči posamezne občine ali pa okraja, ki jih bodo kot svoja sredstva prav gotovo najbolj koristno uporabljali.

Kaj predvideva v glavnem plan, ki bo nedvomno prispeval k dvigu življenjske ravni? Načrt sloni na dejstvu, da se bo narodni dohodek povečal vsako leto za osem odstotkov. Za negospodarske investicije, to je gradnjo šol, domov, vrtcev itd., bi naj porabili vsa-

ko leto okoli 110 milijard dinarjev, izdatki za ljudsko armado bi ostali v prihodnjih letih približno isti kot doslej (kar pomeni v bistvu zmanjšanje izdatkov, ker se bo narodni dohodek, kot smo zapisali, močno povečal), ostala splošna potrošnja pa naj bi se vsako leto povečala za okoli pet odstotkov.

Za gradnjo šol bi morali vsako leto porabiti najmanj 13 milijard in 900 milijonov dinarjev. Da pa bi zadovoljili prav vse potrebe pa bi bilo treba vložiti vsako leto dobrih 20 milijard dinarjev. Za napredek kulture, odnosno za gradnjo kulturnih domov in podobnih ustanov bi v letih 1957 do 1961 morali vložiti pet milijard dinarjev ali milijardo dinarjev na leto. Veliko vso to, to je skoraj 69 milijard dinarjev ali 13 milijard in 700 milijonov dinarjev na leto bi po tem načrtu porabili za investicije v zdravstvo. Največ, polnih 320 milijard dinarjev ali 64 milijard dinarjev na leto pa bi morali vložiti v gradnjo stanovanj. To so ogromne investicije, ki bodo zahtevale tudi izpolnjevanje proizvodnih programov v industriji in kmetijstvu. S tem sicer še ne bi rešili stanovanjskega problema v državi, toda 200 tisoč stanovanj, kolikor bi jih zgradili, bi zadostovalo za prirast prebivalstva v teh letih.

Prav tako bi se v prihodnjih letih povečala sredstva, ki bi jih uporabljali za razvijanje komunalne, gradnjo fizikokulturnih naprav itd.

Se to naj zapisemo, da bodo sredstva, ki bodo na razpolago za splošno potrošnjo, vsteneži izdatke za ljudsko armado, od leta 1958 pa do leta 1961 narasla za dobrih 100 milijard dinarjev. Skupno pa bomo v prihodnjih petih letih porabili za razvoj služb, ki neposredno mnogo prispevajo k življenjskemu standardu, skoraj tri tisoč milijard dinarjev!

Medvedka napada ljudi

V soboto 6. julija sta šla Lojze Jarc, posestnik iz Brezove rebiši št. 12 in njegova žena na polje. Blizu gozda sta zaslišala meketanje srne. Šta sta pogledat kaj je, pa sta zagledala medvedko, ki je trgala srno. Medvedka tudi pred njima ni pobegnila, pač pa ju je napadla. Najprej je s udarcem zbilna na tla Jarcovo, potem pa se lotila še moža, katerega je huje poškodovala. Prepeljan je bil v novomeško bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Medvedka ga je ugriznila na glavi in mu s šapo iztrgala kos mesa na stegnu.

Zadnjič smo opozorili na nevarno močino, ki je ubila kravo pri Podgradu. Čeprav je očito, da bo kaj zagrešil medved, ki bo kaj podobnega še

počel, če že ni tudi prej. Vprašanje odstranelega medveda se ni rešeno. Lovska zveza Slovenije je na predlog Okrajne lovške zveze dala prištaneč za odstrel tega pošastnega odobriti Svet za gozdarstvo in kmetijsvo LRS, toda za to mora lovška družina predložiti kolektivno prošnjo. Koliko časa bo trajalo v tem primeru, ko je medvedka mrečna nevarna ljudem (in je verjetno še srečen slučaj, da ni ubila človeka), da bodo lovci dobili dovoljenje, da smejo v zaščito ljudi in plemenite divjadi ustreliti nevarno žival?

lan začano v Krko. Tam bo spet na tla kanal od novih stanovanjskih blokov pod Znančevimi njiivami. Pozneje bodo zgradili na bregu Krke zbiralnik, iz katerega bodo črpali gnojnico, da ne bo oteževala Krke.

Tudi naprej protij mostu čez Teško vodo bodo čisto razširili. Oporni tik od strugi Krke (dosedaj so bile med cesto in Krko manjše gredece). Ker je bil načrt za modernizacijo ceste napravljen pozneje kot položeno vodovod, je treba hkrati preložiti tudi vodovod. To je dvojno delo, ki bi se mu ob malo večji predurnosti pred pričetkom del lahko izognili.

Dela napredujejo počasi tudi zato, ker imajo premalo delavcev. Teh pa imajo malo zato, ker menda plačujejo navadnim delavcem na uro le 30 din. Za tako plačilo res ni mogoče pričakovati, da bi dobili dovolj dobre delovne sile. Tudi promet, ki ga ni mogoče povsem zapreti na tem delu ceste, ovira hitreje delo. V interesu bolnikov in prebivalcev ob tej cesti je, da bi delo — če le mogoče — pospešili.

Dela na Partizanski cesti v Novem mestu

V prvi polovici letošnjega maja so pričeli delati na Partizanski cesti v Novem mestu. Cesto nameravajo urediti, kar je nujno potrebno. Prah, ki se dviga izpod vozil ob vsakem vremenu in ki ga samo z občasnim škropljenjem ni mogoče udustiti, je prav za od delke bolnišnice in bolnike še toliko bolj neprijeten.

Dela napredujejo zelo počasi. Najprej morajo napraviti kanalizacijo, čisto razširiti in nekoliko dvigniti pri Murnovi hiši zaradi ublažitve klanca proti mostu. Kopanje jarka za kanal je zelo težavno, ker je treba kopati globoko in vrtili skale na roke. Kompressor namreč je težko dobiti za pomoč. Kanal bo med staro Murnovo in Barbitovo hišo spre-

jevanje kot na zunanjepolitičnem področju. Nasprotovlati so decentralizaciji državne uprave in v gospodarstvu, zelo ostro so nastopili proti ukinitvi obveznega odkupa in sploh proti vsem ukrepom, ki bi lahko izboljšali gospodarski položaj in v večji meri zadovoljili sovjetsko ljudstvo.

Na področju zunanje politike pa se je zlasti Molotov upiral vsem iniciativam za boljše mednarodno sodelovanje ter krepitev politike miroljubne koeksistence. Zaviral je sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo, bil je proti normalizaciji odnosov z Japon-

UTRDITEV NOVE POTI

sko, prav tako pa tudi proti načelom, ki jih je sprejela sovjetska partija glede odnosov v mednarodnem delavskem gibanju, o možnosti različnih poti v socializmu v različnih državah.

Za nas je še posebej zanimivo pojasnilo, da je Molotov ovrnil izboljševanje odnosov med Sovjetsko zvezo in našo državo ter v času ko je bil minister za zunanje zadeve ni sprejel nobenih ukrepov, ki bi koristili razvoju dobrih odnosov med obema državama.

Pomen odstranitve te protipartijske skupine iz vodstva sovjetske partije prav zaradi tega tudi presega okvir notranjepolitičnega dogodka.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Na Dunaju je bilo od 3. do 5. julija zasedanje socialistične internacionale, kjer so sprejeli tudi resolucijo, da bodo poslali svojo misijo v Alžir, da bi tamkaj proučila za-pletene probleme te dežele. Za novega predsednika je bil izvoljen danski socialist Anders- sen (doslej je predsednik laburist Morgan Phillips), za podpredsednika: laburistični voditelj Hugh Gaitskell, nemški socialdemokratski šef Ollenhauer in voditelj francoske socialistične stranke Mollet.

Predsednik demokratične Republike Severnega Vietnam Ho Si Minh je te dni odšel na daljša potovanja. Na svoji poti bo obiskal najprej severno Korejo nato pa evropske države: Jugoslavijo, Poljsko, Vzhodno Nemčijo, Romunijo, Češkoslovaško, Albanijo in Bolgarijo.

Grški kralj Pavel in kraljica Frederika sta 16. julija prišla na privatni obisk v Jugoslavijo ter hosta preživela nekaj dni s predsednikom Titom in njegovo družino. V Brionih v Beogradu pa bo te dni prisel na uradni obisk sirski zunanji minister Salah Bitar.

Ameriški predstavnik v razodoru komisije OZIN za razorožitev Stassen je pretekli petek končal s pojasnjevanjem ameriških predlogov, katerih glavne značilnosti so: ukinitve nuklearnih eksperimentov za 10 mesecev, nevarna ustavitve proizvodnje nuklearnega orožja pod mednarodnim nadzorom ter preusmeritev vojaških nuklearnih rezerv in tvari v miroljubno uporabo.

Ameriški senatorji bodo začeli bitko za Eisenhowerjev načrt zakona o državljanjskih pravicah, s katerim hočejo omogočiti volilne in ustavne pravice črnecem. Proti predlozi je več demokratičnih senatorjev iz južnih držav, dočim torjev je podpira večina republikan- skih senatorjev.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta FLRJ Edvard Kardelj in Aleksander Ranković sta v ponedeljek odgovorila na zasebni obisk v Sovjetsko zvezo. Spremljata ju tudi državni podsekretar za narodno obrambo general O. Kraljević in predsednik ljudske skupščine LR Srbije Jovan Veselinović.

Ameriški zunanji minister Dulles je na tiskovni konferen- ciji izjavil, da ZDA ne nameravajo priznati LR Kitajske niti ublažiti embarga na trgovino s to državo, dokler "Pe- king ne bo vodil politike, ki bo ustrezala ameriškim stan- dardom v mednarodni morali". Dulles je hotel s tem udati predvsem po tistih vplivnih ameriških krogih, ki so se zadnje čase precej vneto za- vzemali za spremembo ameri- ške politike do LR Kitajske.

V TEM TUDNU NABIRAMO:

- Cvet rdeče deteljice (100 din), rmana (50 din), lipe (220 din).
- Lisť ajbeža (40 din), breze (22 din), slezenovca (200 din), šmar- nice (120 din), volčje češnje — beladona (180 din), lapuha (vino- gradniški) (60 din), melise (150 din), ozkolistnega trpotca (80 din), hribske rege brez pec- ljev (500 din), pekoče koprive (41 din).
- Rastlino kopoltnika s korenino (70 din), hribske rege (200 din), gladilnica (40 din), rmana (35 din), ptičje kaše (200 din), že- nkička (140 din), črnobine (60 din), jetičnička (120 din), vodne kreše (140 din).
- Korenine baldrijana (280 din), ženkička (250 din), šmarnice (300 din), gladeža (58 din), regrata (116 din).
- Seme jesenskega podleska (300 din).
- Suhe borovnice (600 din).

Vendarle!

Na zadnji redni seji je občinski ljudski odbor Novo mesto med drugim sprejel jamstvo za najetje kredita Industriji perila v Novem mestu. Podjetje bo s tem kreditom nadzidalo stavbo, kjer ima sedaj že dolgo prete- seno prostoro ter s tem pridobilo nove, sodobnejše obratne pro- store. Podjetje se je zadnja leta močno povečalo in so mu tudi zaradi tega potrebni nujno potrebni.

Nevaren gozdni požar

V četrtek, ko smo množično praznovali Dan borca, je nekaj minut pred 20. uro zatutila rotovska siren. Novomeški gasilci so s minut na to zbrali iz oro- djarne. Gorel je gozd Zerjav in pri Mokrem polju. Hosta je zelo gosta, zarasla z mešanim drevjem.

Z nastopom pomladanskih me- secev smo opazili obupen padec potrebnih premoga in železa. To je tudi veliko manj povpraševanja na trgu. Povečana proizvodnja premoga v zadnjem četrtletju preteklega leta in izrazilo mila zima sta imeli za posledico sta- bilizacijo premoga na tržnici in povečanje zaloga pri potrošnikih. Računajo, da so bile v zveznem merilu ob koncu leta 1956 povečane zaloge premoga za okoli 300.000 ton večje kot v začetku leta. Zaradi rekordne proizvodnje premoga v I. tromesečju leto- sa in ugodnih vremenskih raz- mer so se zaloge še povečale.

Industrija in trgovinska mreža nista prevzeli vseh predvidenih količin premoga. Občuten zastoj se je pokazal tudi pri prodaji za potrebe široke potrošnje. Indu- strijska podjetja niso bila kre- ditno sposobna, da bi si ustvar- jala večje zaloge, medtem ko raz- ni kmetijski, pri- so ustanove in organizacije, niso imele potre- nih finančnih sredstev, za naba- vo.

To stanje je ustvarilo pri šte- vilnih potrošnikih povesem napač- no sliko, namreč da nam preči hiperprodukcija premoga. Pri tem je nujno potrebno, da ocenimo stvarno stanje, potem je slika povsem drugačna.

Planirana proizvodnja premoga 1.200.000 ton bo komaj zadostila potrebam za letošnje leto. V ko- likor pa rudniki ne bi izpolnili planskih nalog, oziroma bi zaradi kopičenja zalog premoga načrtno znazli proizvodnjo, se bo ta pri- manjkljaj občutil na tržnici.

Povečano proizvodnjo premoga v letu 1957 zahteva povečanje ob- sega industrijske proizvodnje, ki bo po družbenem planu znašal 1.900.000 ton. Zato je potrebno v traven bodo potrebovali dodatnih 1 milijon ton in to pri pogojih, da bo leto srednje vlažno ter bo.

Oskrbimo se pravočasno s premogom!

Preurejeni prostori novomeške pošte

Po kakšnih osmih mesecih, od kar so pričeli modernizirati pre- store novomeške pošte, so pre- ureditvena dela končana. Preve- ga julija se je pošta preselila v prejšnje prostore, ki pa so mo- derno in okusno urejeni. Hudo potrebno je, da bi okrajna po- šta dobila tudi kako bolj sodob- no, predvsem pa hitrejšo pre- vozno sredstvo za prevoz pošte s postaje in obratno. Politovor- nik, kakršne izdeluje Motomon- taža v Novem mestu, bi bil zelo primerno vozilo za to potrebo pošte v Novem mestu.

7500 kg pšenice na hektar

Na kmetijskem posestvu v Subotici so imeli pred dveji polkusno žetev pšenice pose- sne vrste, k je dala 75 met- rskih stotov na hektar. Menjjo, da je to najvišji hektarski do- nos pšenice v naši državi.

Štefan Simončič, predsednik okrožnega sodišča:

Številjen, a bi bil brez dvoma še večkrat uporabljen, če ne bi bilo medsebojnega odpustanja.

3) čl. 58: če zakonski drug streže drugemu po življenju. Za- dostuje pa tudi že, če je zakonec samo vedel, da nekdo tretji streže njegovemu zakonske- mu drugu po življenju.

4) čl. 59: grdo ravnanje, tež- ke žalitve in nečastno življenje, ki dela skupno življenje ne- znosno.

5) čl. 60: neodržljiva dušev- na bolezen zakonca ali nespo- sobnost razsojanja, nastali po sklenitvi zakonske zveze.

6) čl. 61: zlobna zapustitev, pa tudi zapustitev brez upravi- čenega razloga; razvezo sme zahtevati nekriivi zakonca po 6 mesecih po neupravičeni zapu- stitvi.

7) čl. 63: če je zakonski drug izginil in o njem 2 leti ni glasu.

8) čl. 63: če je zakonski drug obsojen zaradi kaznivoga dej- naja zoper koristi ljudstva in dr- zave ali za kako drugo nečastno dejanje, ali če je obsojen na kazen zopora daljšo od treh let.

Od teh navedenih razveznih razlogov pa moramo ločiti dru- go skupno razlogov, ki imajo za posledico neveljavnost za- konske zveze. Tako je neveljav- na zakonska zveza iz teh razlo- gov:

Kako upravljamo socialno zavarovanje

Potni stroški. Medtem ko je bilo predlanskim 9820 potovanj, jih je bilo lani 11.582 ali 1762 več. Vprašanje specialističnih pregledov in potovanj socialnih zavarovan- cev na take pregledje v Ljubljano še ni ugodno rešeno, čeprav so specialisti za nekatere bolezni že prihajali v Novo mesto.

Naravna zdravilišča. Predlanskim so imeli zavarovan- ci našega okraja v naravnih zdraviliščih 8135 oskrbnih dni, lani pa 8652. V kopalnicah, klimatičnih in ob- morskih zdraviliščih se je zdravilo 84 delavcev, 71 uslužbencev, družinskih članov zavarovancev pa 135, medtem ko je bilo upokojencev na takem zdravljenju 37, njihovih sivocev pa 11. Skupno je bilo tekega zdravljenja deležnih 336 oseb.

Higiensko-tehnična zaščita. Upravni odbor zavoda je med letom združil komisiji za HTZ in za uporabo sredstev za preventivno dejavnost. Imenoval je novo komisijo za zaščito zdravja in delovnih pogojev. Lani je bilo komisijsko pregledanih 5 podjetij, s predsedniki komisij za HTZ v podjetjih pa je bila organizirana eks- kurzija v tovarno ISKRA v Kranju. Lani je bilo tudi 9 seminarjev za člane takih komisij v podjetjih. Neka- tera podjetja so že dosegla lepe uspehe v zaščiti ljudi. Vendar z doseženim še ne moremo biti zadovoljni. Podatki kažejo, da je bilo samo lani 1275 nesreč pri delu, zaradi katerih smo izgubili 14.612 delovnih dni. Kar 10 odstotkov od celotnega števila zaposlenih je bilo ponesrečencev! Samo zaradi teh nesreč smo imeli v okraju za 17,5 milijona din manj narodnega dohodka.

Ugotavljamo, da se delo na preventivnem področju iz leta v leto zboljšuje. Zdravniki v aplošnih ambulantah posvečujejo preventivno vedno več časa. Tudi izven red- nega delovnega časa opravljajo preventivne pregledje delav- cev in delavk, predvsem tistih, ki so zaposleni na zdravju škodljivih delovnih mestih. K takim pregledom prihajajo tudi delavci, ki imajo težke pogoje dela, mla- doletni delavci, vajenci in drugi. Preventivnih pregledov je bilo lani več kot 2.600. Tudi načrtnih pregledov zob otrok, predvsem šolskih, je bilo lani 1.414. Na razna okrevanja ob morju, v višinskih krajih in drugam je bilo poslanih 436 otrok, medtem ko je bilo odraslih zavarovan- cev ob morju in v kopalniških zdraviliščih 63; to so bili zavarovanci, predvsem borci NOB, katerim je bilo okrevanje nujno potrebno. Tu je pomagal tudi okrajni odbor ZB. Lani je bilo za okrevanje otrok, mladih delav- cev in študentov izplačenih 1.551.220 dinarjev, za skupno okrevanje zavarovancev pa 871.830 dinarjev. Zavod je raz- zen tega prispeval za tečajje in seminarje o zdravstveni prevezi 350.000 din, bolnišnici za eksperimentalni labora- torij 250.000 din, OZH za živilski laboratorij 301.000 din, za šolsko polikliniko, zobno ambulanto in rentgenski apar- at za pregled otrok 1.065.000 din, za opremo dispanzerja v Crnomlju 250.000 din in za dispanzer v Novem mestu 350.000 din. Za fitnozdravne pregledje je zavod dodal 213 tisoč dinarjev, dijaškim kuhinjam v Novem mestu in Cr- nomlju 200.000 din, za gradnjo otroškega okrevališča na Debelem rtiču pri Kopru 1.000.000 din, zdravilišču Dol. Toplice pa je prispeval dotacijo 400.000 din, ker je postal zdravstvena ustanova. Skratka, za zboljšanje opreme pre- ventivnih zdravstvenih ustanov in za splošno zaščito zdravja zavarovancev je zavod lani izplačal skoraj sedem in pol milijona dinarjev.

ZARADI NESREČ IN BOLEZNI IMAMO VSI IZGUBO

Zapisali smo že, da je bilo zaradi nesreč pri delu lani izgubljenih v okraju 14.612 delovnih dni. Za tuberkulozo je bilo bolnih 51 moških in 22 žensk; zaradi njihove bo- lezni je bilo izgubljenih 22.503 delovnih dni. Za drugimi boleznimi pa je lani bolehalo 4.430 moških in 2.418 žensk, skupno torej 6.848. Moški so pri tem izgubili 69.606 delovnih dni, ženske pa 31.910, kar da skupaj 101.516 izgub- ljenih dni. Narodnega dohodka smo imeli zaradi nastet- jih primerov za dobrih 161 milijonov dinarjev manj. To- liko se zmanjša zaradi bolezni in nesreč dohodek gospo- darstva. Mar ni potemtakem potrebno zainteresirati za ta vprašanja vse organe samoupravljanja, delavske svete, upravne odbore, sindikate, pa tudi oblastne organe in zdravstveno službo? Gre za ogromno gospodarsko škodo. Da jo bomo zmanjšali, moramo zagotoviti preventivni službi več finančnih sredstev kot doslej. Le tako bomo v preprečevanju bolezni dosegli večje uspehe.

Tržno poročilo

V ponedeljek 8. julija je bi- lo na novomeškem živilskem trgu dobiti vsega. Cene so bile sledeče: jajca 15 din, kole- rabica 30 din kg, rdeča pesa 20 din šopek (štiri pese), so- lata 40 din kg, borovnice 60 din liter, češnje 50 din kg, ko- renček 10 din šopek, krompir 40 din kg, kumare 80 din kg, grah 50 din kg, jedilne buče 30 din kg, fižol 110 din kg, čebula 50 din kg, paprika 12 din komad, glavica zelja 15 din, česen 5 din glavica, pre- greta smetana 50 din skode- lica, sirček 5 din komad, su- rovo maslo 520 din kg.

Meso: govedina 240 din, te- letina 280 din, svinina 350 din kg.

S SEJMISKA

Tokrat so pripeljali na se- jem 522 prašičkov, prodali pa le 214. Do deset tednov stari so bili od 2.000 din do 3.500 din, od tri do 6 mesecev stari pa od 5.000 do 10.000 din. Za- radi vročine in suše je bil pro- met zelo slab.

O razvezah zakonskih zvez

(Iz prakse novomeškega okrožnega sodišča)

Ustava FLRJ in LRS skladno določata v poglavju o pravicah in dolžnostih državljanov, da sta zakon in redbina pod var- stvom države ter da je veljaven samo tisti zakon, ki je sklenjen pred pristojnimi državnimi or- gani. To temeljno načelo je bi- lo podlaga določilom Temelne- ga zakona o zakonski zvezi (Ur. l. FLRJ z dne 9. 4. 1946, šte- vil 182/29). Ta zakonski predpis, ki je odpravil zmedo v zakonskem pravu, saj je veljalo na tem pravnem področju v stari Jugosla- viji šest različnih zakonsko- pravnih predpisov, je podčrtal, da je zakonska zveza kot temelj družne pod zaščito države in da se sme skleniti in pri ljud- skih odborih, pri katerih se vo- dijo matične poročne knjige, t. j. pri matičnih uradih. Danes že lahko ugotovljamo, da je prvotno napađenje take oblike sklenitve zakonske zveze še povsem zbledelo. Okrožno ki- tiziranje predstavnikov katoli- ške veroizpovedi, ki so se z vo- dovno zavezali tudi v pri- dobitvev NOB, ni doseglo zaže- lenih uspehov. Odpadli so pa

temeljni zakon o zakonski zvezi; ki nastanejo pred za- konsko zvezo, med njo in po nji. Vsakdanje življenje kaže na veliko krutost, ki je izražena v vedno bolj in bolj osamljene- mu načelu in ga zagovarjajo ne- katere veroizpovedi, da se mo- re zakonska zveza razvezati le s smrtjo enega zakonca. To nač- elo, ki je veljalo tudi v naših deželah vse do uveljavitve pri- dobitvev NOB, je marsikateremu zakoncu grenilo življenje in več- krat vedlo celo do samolastnih usodnih posegov.

Vendar pa ima tudi sociali- stična družba velik interes za trdnost zakonske zveze, saj je ta najboljši porok za dobro družino, s tem pa tudi za dobro družbo. Zato dopuščajo zakoniti predpisi razvezo zakonske zveze le iz določčenih razlogov in to:

1) čl. 56: če je zaradi nesklad- nosti narav, trajnega nespora- zuma, nepremagljivega sovra- štva ali iz drugih vzrokov za- konsko razmerje toliko omanjano, da je skupno življenje nezno- so.

2) čl. 57: zakonca sme zahte- vati razvezo zaradi preštevila drugega zakonca; pravic tožbe pa ugasne po preteku enega le- ta. Ko je zakonca zvedel za pre- število, Naš zakon torej močatno obsoja konkubnat, izvenzakon- sko spolno življenje ter lahko- miseln odnos do zakonske zve- ze. Ta razlog je v praksi zelo

S stroji, ki olajšujejo človeku težko garanje, dela na cesti Novo mesto—Smednik hitro napredujejo. Ljudje od Novca mesta do Mačkoveca pa kar ne morejo dovolj pohvaliti pridnih brigadirjev in brigadirki, ki vrajajo v izredno hudi vročini na cesti. Sa- dovi njihovih rok so iz dneva v dan večji.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

Na Dunaju je bilo od 3. do 5. julija zasedanje socialistične internacionale, kjer so sprejeli tudi resolucijo, da bodo poslali svojo misijo v Alžir, da bi tamkaj proučila za-pletene probleme te dežele. Za novega predsednika je bil izvoljen danski socialist Anders- sen (doslej je predsednik laburist Morgan Phillips), za podpredsednika: laburistični voditelj Hugh Gaitskell, nemški socialdemokratski šef Ollenhauer in voditelj francoske socialistične stranke Mollet.

Predsednik demokratične Republike Severnega Vietnam Ho Si Minh je te dni odšel na daljša potovanja. Na svoji poti bo obiskal najprej severno Korejo nato pa evropske države: Jugoslavijo, Poljsko, Vzhodno Nemčijo, Romunijo, Češkoslovaško, Albanijo in Bolgarijo.

Grški kralj Pavel in kraljica Frederika sta 16. julija prišla na privatni obisk v Jugoslavijo ter hosta preživela nekaj dni s predsednikom Titom in njegovo družino. V Brionih v Beogradu pa bo te dni prisel na uradni obisk sirski zunanji minister Salah Bitar.

Ameriški predstavnik v razodoru komisije OZIN za razorožitev Stassen je pretekli petek končal s pojasnjevanjem ameriških predlogov, katerih glavne značilnosti so: ukinitve nuklearnih eksperimentov za 10 mesecev, nevarna ustavitve proizvodnje nuklearnega orožja pod mednarodnim nadzorom ter preusmeritev vojaških nuklearnih rezerv in tvari v miroljubno uporabo.

Ameriški senatorji bodo začeli bitko za Eisenhowerjev načrt zakona o državljanjskih pravicah, s katerim hočejo omogočiti volilne in ustavne pravice črnecem. Proti predlozi je več demokratičnih senatorjev iz južnih držav, dočim torjev je podpira večina republikan- skih senatorjev.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta FLRJ Edvard Kardelj in Aleksander Ranković sta v ponedeljek odgovorila na zasebni obisk v Sovjetsko zvezo. Spremljata ju tudi državni podsekretar za narodno obrambo general O. Kraljević in predsednik ljudske skupščine LR Srbije Jovan Veselinović.

Ameriški zunanji minister Dulles je na tiskovni konferen- ciji izjavil, da ZDA ne nameravajo priznati LR Kitajske niti ublažiti embarga na trgovino s to državo, dokler "Pe- king ne bo vodil politike, ki bo ustrezala ameriškim stan- dardom v mednarodni morali". Dulles je hotel s tem udati predvsem po tistih vplivnih ameriških krogih, ki so se zadnje čase precej vneto za- vzemali za spremembo ameri- ške politike do LR Kitajske.

(Nadaljevanje prihodnj)

Za zблиžanje sveta

(Prenos s 1. strani)
go na višjo stopnjo. »Moram reči, da je želja nas vseh, voditelj evropskega združenja, da se tudi glede pridelovanja živil čimprej postavimo na lastne noge«, je dejal maršal Tito.

Odnos med državo in Cerkvijo niso slabi

Ko je opisoval politiko naše vlade glede vere, je predsednik Tito dejal, da je to znana stvar. Cerkev je pri nas ločena od države, je svobodna in vsak, kdor pride v našo državo se lahko prepriča, da so cerkve pri nas odprte. Kdor hoče, lahko hodi v cerkev. Za to nikogar ne preganjamo. Se več, z nekaterimi Cerkvami smo uredili vprašanje pokojnin za duhovnike, država daje pomoč nekaterim Cerkvam, daje sredstva za obnovo zgodovinsko pomembnih starih cerkva itd. Pri nas sploh ne bi bilo nobenih težav glede odnošajev med Cerkvijo in državo, ko ne bi bilo — kadar gre za katoliško Cerkev — še iz davnih prejšnjih časov izvirajočih težav po določenih politični svobodni akcije, kar je navdihnjeno iz tujine.

Vse človeštvo naj odločno nastopi

Tovariš Tito je nato pojasnil, da zdaj ni potrebe, da bi Balkanska zveza oživela. Dejal je tudi, da bi bilo treba nemško vprašanje urejati korak za korakom. Sedanja pogajanja o razorožitvi in prepovedi poskusov za atomskimi eksplozijami vzbujajo nekaj upanja, da bodo doseženi vsaj delni sporazumi. Vse človeštvo pa bi moralo po maršalovem mnenju odločno nastopiti proti nadaljnjim poskusom za atomskim in vodikovim orožjem.

V nadaljevanju pogovora je predsednik Tito dejal, da je doktrina za arabski svet zelo nesrečna pot. Najboljši izhod za to politiko je koeksistenca, ustvarjalno sožitje, v katerem si prizadevamo, da na miren način obravnavamo vsa sporna vprašanja, ki bi se morda pojavila.

Iščimo to, kar nas zблиžuje!

Gre za vprašanje dveh družbenih sistemov, kapitalizma in socializma, je nadaljeval predsednik Tito. Kaj je treba tu

storiti? Mar lahko dopustimo, da se ta dva sistema z vsemi sredstvi, vstevši orožje, medsebojno pobijata in uničujeta, ali pa se je treba odločiti za izbiro, da živita v sožitju, v ustvarjalnem sodelovanju med seboj.

Ko je ameriški časnikar vprašal ali naj oba družbena sistema sodelujeta in medsebojno tekmujeta, je predsednik Tito dejal, da je treba o nekaterih stvareh obojestransko uporabljati izkušnje v tistem, kar je pozitivnega in če kdo želi. Sedanja način, ko se

zaostrujejo odnošaji med posameznimi državami, kadar se bide idejni boj, ni dober. Idejni boj bo ostal, toda imeti mora drugačne oblike, ki ne bodo ostrile odnošajev do bojnih spopadov.

Imamo torej komunistični in kapitalistični sistem, je zaključil razgovor tov. Tito. Kaj je treba zdaj storiti? Ali da drug drugega, če moremo uničimo, ali pa da živimo in sodelujemo med seboj?

»Po mojem mnenju je edina izbira, da sodelujemo, da obstajata v sožitju oba sistema

in da se razvijata. Če se posamezniki, razume se, socialistični sistem bolje napreduje, nihče ne more preprečiti, da pridejo ljudje na drugi strani nekega dne do prepričanja, da je ta sistem boljši.

Idejo vmešavanja v notranje zadeve enih in drugih moramo opustiti. Notranji razvoj sleherne dežele je stvar samega ljudstva tiste dežele. Če je večina ljudstva v tej ali oni deželi denimo za to, da ima socialistični sistem, tedaj nihče nima pravice, da se vmešava in mu vsiljuje drug sistem. Če večina ameriškega ljudstva želi imeti takšen sistem in takšen način življenja, nima nihče pravice, da mu sugerira, naj sprejme drug sistem. Mislim, da je treba zdaj, v sedanjem težavnem položaju čimbolj iskati tiste elemente, ki nas zблиžujejo, ne pa tiste, ki nas oddaljujejo in ki naše odnošaje zaostrujejo.

25. junija so bili končani zaključni izpiti na bolničarski šoli v Novem mestu. Uspeh je bil zelo dober, saj je opravilo zaključni izpit z odliko 9 slušateljev in 1 slušatelj, s prav dobrim uspehom 14 slušateljic in z dobrim uspehom 5 slušateljic. Skupaj je dobilo kvalifikacijo bolničarja 23 slušateljev in 1 slušateljic. Popravne izpite iz enega ali dveh predmetov pa ima 6 slušateljic.

Bolničarska šola je bila v Novem mestu ustanovljena lani, ker so potrebe po tem kadru zelo velike in sedanje šole ne zadostajo. Ustanovitelji je Svet za zdravstvo OLO Novo mesto. Predizobrazba, ki se zahteva za to šolo so 4. razred gimnazije ali tej enakovredna šola, starost od 18 do 24 let ter dobro zdravje. Za sprejem v šolo je treba opraviti sprejemni izpit iz slovensčine in računstva ter preizkus iz zanimanja za človeško telo in zdravje, da se lahko preseni, če ima kandidata vselej do poklica. Solanje ni lahko. Bolničarska šola je tip inštalacije, teoretični predmeti se predavajo popoldne, dopoldne pa je praksa na oddelkih bolnišnice oziroma drugih zdravstvenih ustanov. Vsen učnih predmetov v obeh semestrih je 16. Po dokončani šoli je potrebno opraviti zaključni izpit iz slovensčine, splošne nege bolnika, interne medicine, kirurgije in higijene.

Prve bolničarke iz novomeške šole

Prvega junija se je pričel v Zemunu pri Beogradu prvi jugoslovanski seminar za ekonomsko gospodarstvo. Udeležila se ga je med drugimi tudi naša gospodinja FAO dr. Margarita Hakin, ki ima svoj urad v Rimu. Dr. Hokinova je tudi pomagala organizirati seminar in se zavzela za sredstva iz okvira tehnične pomoči.

Seminar za ekonomsko gospodarstvo

Prvega junija se je pričel v Zemunu pri Beogradu prvi jugoslovanski seminar za ekonomsko gospodarstvo. Udeležila se ga je med drugimi tudi naša gospodinja FAO dr. Margarita Hakin, ki ima svoj urad v Rimu. Dr. Hokinova je tudi pomagala organizirati seminar in se zavzela za sredstva iz okvira tehnične pomoči.

Presrečni dnevi

25. junija je odpoštovalo na počitniško letovanje v bližino Dunaja v Avstriji 38 pionirjev iz novomeškega okraja. Uredništvo našega lista so poslali kratko pismo, polno pozdravov vsem znancem in prijateljem, pa tudi zahvale našim organizacijam, ki so jim omogočile lepe počitnice. Otroci pišejo, da občutijo toplo skrb naših organizacij in vzgojiteljev. Vsak dan imajo mnogo zabave, razvedrila in veselja. Vsega imamo dovolj, saj so vsi dnevi le naši. Kot nalašč so ustvarjeni za naše življenje! Tako zaključujejo dolenski pionirji svoje pismo in pozdravljajo starše in vse dolenske pionirje.

Kakšna bo žetev?

Po poročilih republiških svetovnih komisij je stanje pšenice pred žetvijo povoljno in boljše kot v preteklih letih. Navzlic vročini, ki bo pospešila žetev, je stanje žitaric dobro in pričakujemo nadpovprečni hektarski donos. Letos je znatno manj raznih boleznih kot rja in pod.

RAZGLAS

Železniška postaja Jesenice sprejme v službo večje število uslužbencev - premikačev

Reflektanti morajo imeti dovršeno najmanj osnovno šolo ter biti vojaščinje prosti. Sposobni morajo biti za I. zdravstveno skupino, kar bo pred sprejemom ugotovila železniška zdravstvena komisija. Plača po tarifnem pravilniku, samsko stanovanje preskrbljeno.

Reflektanti naj se javijo osebno ali pisмено na naslov: Železniška postaja Jesenice.

Kot smo že poročali, bo v našem okraju letos urejenih 50 kol po načrtu in s pomočjo mednarodne organizacije UNICEF. V zvezi s tem je bil prejšnji teden v Novem mestu tečaj za učiteljsko iz teh sol, na katerem so se seznanili s programom UNICEF. Tečajniki so si pod vodstvom dr. Boža Oblaka direktorja OHZ Novo mesto, ogledali med drugim tudi kmetijsko šolo na Grmu, vodovodne naprave novomeškega vodovoda na raketju v Stopičah in šolo v Stopičah, kot eno najbolj urejenih kol v okraju.

Ceste in pota

V občini imajo 54 km občinskih cest. Za vse te bo letos v proračunu, odnosno v cestnem skladu okoli 600.000 din. To je bore malo, brez prispevka za brezplačnim delom in vožnjami koristnikov cest ne bo mogoče ceste in pota vzdrževati. Lani so prebivalci pri popravilu potov in cest ter pri gradnji vodovoda opravili brezplačni del in vožnji za več kot polmilion dinarjev. Na novo je bila lani zgrajena cesta Ajdovec-Frata.

Kmetijstvo

Gospodarsko zaostanost tega področja najbolj ponazorjuje številke. Leta 1955 je znašal narodni dohodek 26.022 din na prebivalca, lani 30.704 din, letos pa predvidevamo da bo znašal 2 odstotka manj kot lani, ie 29.225 din na prebivalca. To je 41 odstotkov okrajnega, ali samo 16 odstotkov republiškega povprečja! Na znižanje narodnega dohodka sta letos vplivala sneg in slana v maju, ki sta prizadejala kmetijstvu v Žužemberški občini nad 46 milijonov din škode. Namesto da bi bil prihodek za 15 odstotkov večji kot lani, bo za 5 odstotkov manjši.

Domovi

Združni dom v Žužemberku še danes ni dograjen. Velika dvorana, ki bi bila primerna tudi za manjši industrijski obrat, je še vedno v surovem stanju in če ne bo dograjena, bo škoda na njej neizogibna. Računajo, da bo dom Partizana letos deloma dograjen, to je dvorana in klet ostalo bodo morali odložiti za prihodnja leta. Letos bodo pričeli graditi tudi občinsko upravno poslopje,

Splača se!

V drugem četrtletju 1957 je podružnica Državnega zavarovalnega zavoda v Novem mestu izplačala naročnikom našega lista 69.200 din nezgodnih zavarovalnin. Dobili so: Franc Starešič iz Zilj 8 p. Vinica 16.000 din; Anton Kokalj iz Vel. Bučine vasi 17 — Novo mesto 12.000 dinarjev; Alojz Krakar iz Žužemberka 4000 din; Jože Primc, Zalisec 11 pri Žužemberku, 6000 dinarjev; Anton Rožman, Livo 20 pri Kočevju, 8.400 din; Ana Rodič iz Stranj 3 pri Beli cerkvi 12.000 din; Janez Pezdirc iz Črnomlja 2.800 din; Alojz Kuhar iz Zaboršta pri Kostanjevici 4.000 din in Franc Zajc iz Smihela pri Žužemberku 4000 dinarjev.

Znaten porast industrijske proizvodnje

Podatki o naši industrijski proizvodnji v prvih petih mesecih kažejo lep porast. Povprečno se je dvignila proizvodnja nasproti proizvodnji v istih mesecih lani za 21 odstotkov. Največji porast je bil dosežen v proizvodnji nafte, v elektroindustriji, industriji gume in še v nekaterih panogah.

Več tujih turistov

V letošnji predsezoni je obiskalo Jugoslavijo 40.000 tujih turistov ali za 30 odstotkov več kot lani v istem času. Število nočnin se je povečalo za 25 odstotkov. Največ obiskovalcev je prišlo iz Avstrije, Italije in severnih delov Zah. Nemčije. Še večji obisk tujih gostov pričakujejo sedaj v sezoni.

Ob prazniku Žužemberka

ton! Semenskega krompirja so kmetovalci lani kupili 6 ton, leto za 60 ton. Res sta mraz in sneg v gavnem vzela letošnji učinek tolike porabe umetnih gnojil, vendar bi bila škoda drugače še večja. Pravi učinek se bo pokazal prihodnja leta. Pitanje goveje živine je v Suhi krajini že dolgo pridobitna panoga; zadnje čase se tega oprijemajo še v večji meri. Tudi pri tem imajo zasluge zadrage, ki sklepajo pogodbe za rejci za odkup take živine. V letošnjem prvem polletju sta zlasti hinjska in žužemberška kmetijska zadruga znatno povečali odkup živine.

Škodljivci št. 1

Najbrž mislite da so glavni škodljivci na suhokrajnih njivah divji prašiči. No, tudi ti povzročajo kmetovalcem veliko škodo in škode. Na Gradnem so spomladaj uničili okoli 20 odstotkov posajenega krompirja. Rit

Ob prazniku Žužemberka

ce so započeli tudi v njih drugih vasi. Gotovo bodo tudi v jeseni poželi s gostijami v koruzi.

Glavni škodljivci na poljih Suhe krajine pa je sedaj koleradar.

Na mernike hroščev in ličink tega škodljivca je na krompirskih najdejo pa ga že tudi na drugih kulturah in celo na travi. Borba proti njemu je postala sedaj osnovna naloga pridelovalcev krompirja. Čez dva tisoč kilogramov zaščitnih sredstev so prodale kmetijske zadrage za uničevanje koleradarskega hrošča. Ljudje se zavedajo nevarnosti, ki jo prinaša ta škodljivec in tudi posledice, če ne bi smeli saditi krompirja, ki je osnovna kultura njihovega kmetijstva.

Zalostno pa je, da so še vedno posamezniki, ki ne vidijo v koleradarju nobene nevarnosti. Ljudje pripravujejo, da so krompiriška takih kmetovalcev rdeča od ličink in hroščev, da je krompir na takih njivah obleden do stebel in podobno. Ogorčeni so na take malomarneže in predlagajo, da bi se jih prisililo zatirati koleradarja ali pa je treba nlive takoj preorati, krompirjeveke pa zažgati. Trdijo, da je škoda po koleradarju sedaj že mnogo večja kot

13. julija praznuje starodavni Žužemberk svoj občinski praznik — spomin na 13. julij 1942, ko je bila v osvobodjenem trgu postavljena prva partizanska komanda mesta na slovenskem ozemlju. Iz rok komandanta slovenskih partizanskih enot Franca Leskoka-Luke je komandant Žužemberka domačin Franc Smrke-Još sprejel sviteno zastavo. Prvi narodnoosvobodilni odbor je takrat začel uveljavljati odloke nastajajoče ljudske oblasti. Slavnostni dnevi, slavni spomini — h katerim prebivalcem Žužemberka in žužemberške občine toplo čestitamo z željo za gospodarski dvig Suhe krajine!

Obnovljena dela pri dijaškem internatu

V našem listu smo pred časom opozorili na nevarno stanje v prostorih dijaškega internata v Smihelu. Strokovna komisija, ki je pregledala stanje, je ugotovila, da so vsaj nekateri izboljšave nujno potrebne.

Obnovljena dela pri dijaškem internatu

Glavne pomanjkljivosti bodo odpravljene kot kaže že med potpisovanjem. Stara, neprimerna stranska pod oknom kuhinje so že poprili. Prav tako delajo ostreže na svinjarih. Sredi dvorišča kopljemo jamo za veliko greznico, da gnejnica ne bo več udarjala v klet. Greznica bo imela začasno ponikalnico, pozneje, ko bo zgrajena kanalizacija za Smihel, kar je prav tako nujno potrebno, bo pa iztok iz greznice speljan v kanal. Cvetličarna bo, kot kaže, ostala

Kakšna bo žetev?

Po poročilih republiških svetovnih komisij je stanje pšenice pred žetvijo povoljno in boljše kot v preteklih letih. Navzlic vročini, ki bo pospešila žetev, je stanje žitaric dobro in pričakujemo nadpovprečni hektarski donos. Letos je znatno manj raznih boleznih kot rja in pod.

RAZGLAS

Železniška postaja Jesenice sprejme v službo večje število uslužbencev - premikačev

Reflektanti morajo imeti dovršeno najmanj osnovno šolo ter biti vojaščinje prosti. Sposobni morajo biti za I. zdravstveno skupino, kar bo pred sprejemom ugotovila železniška zdravstvena komisija. Plača po tarifnem pravilniku, samsko stanovanje preskrbljeno.

Reflektanti naj se javijo osebno ali pisмено na naslov: Železniška postaja Jesenice.

RAZGLAS

Železniška postaja Jesenice sprejme v službo večje število uslužbencev - premikačev

Reflektanti morajo imeti dovršeno najmanj osnovno šolo ter biti vojaščinje prosti. Sposobni morajo biti za I. zdravstveno skupino, kar bo pred sprejemom ugotovila železniška zdravstvena komisija. Plača po tarifnem pravilniku, samsko stanovanje preskrbljeno.

Reflektanti naj se javijo osebno ali pisмено na naslov: Železniška postaja Jesenice.

RAZGLAS

Železniška postaja Jesenice sprejme v službo večje število uslužbencev - premikačev

Reflektanti morajo imeti dovršeno najmanj osnovno šolo ter biti vojaščinje prosti. Sposobni morajo biti za I. zdravstveno skupino, kar bo pred sprejemom ugotovila železniška zdravstvena komisija. Plača po tarifnem pravilniku, samsko stanovanje preskrbljeno.

Reflektanti naj se javijo osebno ali pisмено na naslov: Železniška postaja Jesenice.

RAZGLAS

Železniška postaja Jesenice sprejme v službo večje število uslužbencev - premikačev

Reflektanti morajo imeti dovršeno najmanj osnovno šolo ter biti vojaščinje prosti. Sposobni morajo biti za I. zdravstveno skupino, kar bo pred sprejemom ugotovila železniška zdravstvena komisija. Plača po tarifnem pravilniku, samsko stanovanje preskrbljeno.

Reflektanti naj se javijo osebno ali pisмено na naslov: Železniška postaja Jesenice.

RAZGLAS

Železniška postaja Jesenice sprejme v službo večje število uslužbencev - premikačev

rih je bilo povabljenih k izpitu 36, kar ostale niso imele vsen pogojev. Uspešno je opravilo sprejemni izpit za šolo v novem šolskem letu 33 kandidatov, 3 pa so bile odklonjene iz zdravstvenih razlogov ali pa ker niso ustrezale pogojem. Razmerje med številom slušateljcev šole iz našega okraja proti drugim okrajem v republiki je 2 proti 1.

Letošnje bolničarke bodo razdeljene prvenstveno po novomeškem okraju, deloma v bolnišnico, deloma pa po zdravstvenih postajah in domovih, kjer bodo zamenjale medicinske sestře v ambulanzah, da bodo lahko sestre opravile čim več preventivnega dela po terenu.

Ker je dala letos šola prvič svoje bolničarje, je uprava šole s pomočjo splošne bolnišnice, okrajnega odbora Rdečega križa in ljudske oblasti priredila majhno slovesnost, ki so se je udeležili tudi predstavniki oblasti in organizacij: tov. Jože Borštnar, sekretar OK ZKS, tov. Franc Pirjkovič, predsednik okrajnega Rdečega odbora in tov. Martina Petrič, načelnica tajništva za zdravstvo OLO ter drugi povabljeni gostje. Najslavniji dan so se odpravili bolničarji na izlet po Sloveniji, da bi spoznali nekaj znanih zdravstvenih ustanov in lepoto krajev naše domovine.

OPOZORILO NOVOMEŠČANOM!

Zaradi nastale suše, ki povzroča razen nizkega vodostaja slab električen tok za pogon vodovodnih črpalk, zaradi česar nastaja pomembna vada v mestnem vodovodu, opozarjamo potrošnike, da do skrajnosti omejijo porabo vode. Skrbeti morajo, da so vse pipe, vodovodni iztoki in stranišni izplakovalniki vodotrdni.

Skropljenje vrto in nasadov, pranje avtomobilov in avtobusov, hlačenje pišč z vode iz vodovoda prepovedano.

Če bo suša še trajala, bo uprava vodovoda primorana vodo v nočnem času zapirati, čez dan pa preusmerjati na posamezne dele mesta in Bršljina, tako da bodo dobili vsi potrošniki vsaj enkrat dnevno nujno količino vode iz vodovoda.

Potrošnike, ki ne občutijo pomanjkanja vode, pozivamo, da upoštevajo našo objavo in pomagajo z omejitvami priti do prepovedane vode ostalim potrošnikom, ki so stalno brez zdrave pitne vode.

UPRAVA VODOVODA OBČINE NOVO MESTO

P.R. 1

ŽIVI PLAMEN in nje govori poustvarjalci

Ob gostovanju tržaškega slovenskega gledališča v Novem mestu

Ko se je skupina igralcev Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta odločila za gostovanje po Dolenjskem, si nima niso mislili, da bo to za njih tako uspešna in lepa pot. Pa je bila res lepa — kot so sami poudarili — navzile Juljski vročini, navzile trudu, ki so ga v gostovanju terjala od njih. Prinesli so iz našega tržaškega gledališča posebno umetniško delo in ga v odlični interpretaciji predstavljal števili gledalcem po Dolenjski in Beli krajini, sami pa si med nami nabrali toplih simpatij in gotovo odnesli s seboj mnogo lepših vtisov in doživitev naše deželice. Slovensko narodno gledališče v Trstu je tokrat naše kraje obiskalo prvič. To je vsekakor pomemben dogodek, ki ga ho kromisti z veseljem vpisali v kulturno kroniko Dolenjske. Naj bi tudi post festum sprejelo naših tržaških umetnikov, ki v Trstu tako prizadevo posredujejo dramsko umetnost v slovenski besedi, toplo zahvalo vseh nas, ki smo jih videli in slišali na naših odrih. Ta zahvala je pa hkrati novo vabilo!

V Novem mestu so člani SNG iz Trsta gostovali 1. in 2. julija. Kakor drugod so tudi tukaj igrali tridejanski dramski cikel ameriškega pisatelja Johna Steinbecka — ŽIVI PLAMEN, v režiji Nade Gabrieličičeve. Pisatelj Steinbeck je slovenskim bralcem dobro znano ime (Roman Šavli je prevedel Negotovna bilka, Biser, Polentarska polica, tokrat pa smo ga spoznali še kot dramatika Nekaj posebnega so drame teh ameriških avtorjev in vsaka nas znova preseneti na svoj posebni način. Castro, s precizno logiko in psihologijo, brez naše evropske sentimentalnosti in večkrat puhlega moraliziranja posežejo v kak družinski ali obče ljudski problem, ga nakazuje, razčlenijo in — rešijo in nam na nov način pokažejo in razkrijejo nekateri sicer stare resnice, toda v osvobodilni sodobne življenja in človeka. Pa bodi to Miller, Herimanova, Tennyson, Steinbeck ali O'Neill, ki je pravzaprav bojevnik sodobne ameriške dramatike (da omenimo le nekatera, tudi pri nas znana imena). Ta oster, ponekod malone krut poseg v stvarno življenje, tokrat v njevske psihološke osnove in silnice, smo doživeli tudi pri »Živem plamenu«, tet silni, psihološko — realistični drami v popolnem pomenu besede, ki jo pa hkrati osvetojuje toliko prebrskov nagloboje čustvenosti in herojstva vsakdanjega življenja. Kakor da gledamo v globok človeški prepad, v katerem na silo ne ugasna luč in se na koncu spreminjajo v veliko svetlobo živega plamena, in v veliko hvalnico ljubezni in darovanja življenja in sočloveku. Celu umor na koncu drame je logičen in oravajljiv, ne po moralno — juridičnem kodeksu, ne pa po tistem vzvihu duševnega dogajanja in nesebičnosti.

Štiri osebe živijo v tet naneti, vzbudilivi drami: Joe Saul in njegova žena Mordeen, Saulov prijatelj Ed in še mladi Victor, izredno ljubezen družji Saula in Mordeen, dolgo sta že poročena, toda otroka ni. Saul, poln starih predsodkov o krvi in nasiljevanju svojega življenja in rodu v sinu, kopri samo po otroku. Otroka pa ni, ker je Saul jalov. Mordeen sprevidi, da bo njuna ljubezen in sploh njuno življenje težko je, če možu daruje otroka. In tukaj se v drami začne pretresljiv zaplet. Samo iz ljubezni do moža, da ga osreči z otrokom, se vda mlademu Victorju, polnem življenjskih sil in brezobzirnosti, seljskega izživljanja. Vda se mu s studom, da bi moža osrečila z otrokom in rešila njuno ljubezen.

Sladoledar je prišel! V tet pasih dneh se dober sladoled res pričeže...

Umivajmo roke!

Cloveške roke so čudoviti instrument. Pri vsakdanji rabi vsak dobro ve, kaj vse je mogoče napraviti z njimi. Z rokami prijemljemo različne predmete, z njimi delamo, se umivamo, igramo, z rokami jemo, skratka, služijo nam za marsikaj. Prav zaradi tega pa je potrebno posvečati rokam največjo pozornost, ker z rokami lahko posredujemo naši notranjosti tudi nevarne klice, ki jih predvsem s hrano prenašamo v usta.

Drobne nevidne bakterije in druge nevarne klice, povzročitelje različnih obolenj, največkrat nalezljivih bolezni, prehajajo s predmetov na naše roke, z rok pa s hrano v prebavila, kjer se v črevesju razmnože in povzročijo to ali ono bolezen. Sedaj v poletnem času, ko je vročina in se klice še posebno razmnožujejo, je našim rokam potrebna toliko večja paznja. Nevarne nalezljive bolezni, kot n. pr. trebušni tifus, paratifus, gripa in nekatere druge lažje črevesne motnje (pa tudi otroška paraliza) imajo pogosto svoj vzrok v neumitih in zamazanih rokah. Ne samo dolgotrajno zdravljenje v bolnišnici, neprijetna dezinfekcija stanovanja in osebnih predmetov bolnika ter karantena sestanovalcev, pač pa tudi nevarnost invalidnosti ali celo smrti, vse to so posledice naše nepremišljenosti. Da ne govorimo o izgubi zaslužka, daljšem okrevanju po preštani bolezni ali celo kliconoštvu. Kliconoše je namreč tisti, ki je praktično ozdravljen, izloča pa kužne klice ter je nevaren drugim ljudem. Razumljivo, da kliconoši ne morejo biti zaposleni nikjer, kjer je opravka s hrano, z večjim številom ljudi ali v šoli.

Pravilno je torej, da svoje roke umivamo po vsakem delu, še toliko bolj, če je umazano,

škali, torej predstavljajo v vsakem dejanju posebni družbeni sloji (hkrati pa takorekoč vse sloje), ne da bi bilo celotno delanje s to znanjo simboliko kakorkoli izvirno ali umišljeno karikaturno. Odrski poseg, ki ga nismo vajeni, je pa zelo učinkovit.

Kajpak bi Steinbeckova drama nazivlje vsem svojim odrskim kvilibetom v povprečni izvedbi učinkovala narejeno, ponekod celo banalno. To je izredno zahtevna drama in terja resničnih umetnikov odra, da zaživi gledalca z vso umetniško in slovesko silo. Uspeh, ki so ga igralci v tem pogledu dosegli, je bil za nas izredno doživljajo. Režija precizna, domiselna, izbrušena tudi v potankostih in povod ustreznosti vsebin. Od igralcev morajo na prvem mestu omeniti Miro Sardofeva (Mordeen) in Jože Zore (Victor), ki so izredno kvalitetni s silno oblikovalno silo, živjetem in doživljem, polna izrazitost, ki odkljuje resnico, ko in odpušča vektorju in na koncu v porodnih bolečinah. Stane Rastresen je pretresljivo, globoko doživeto in z umetniškimi ognjem odigral Jože Saula in se začrtal gledalcem v spomin (ko zve, da bo oče in ko zve, da je prebran in v zaključni spoznanju, Belokranjski rojak Stane Starešinič je doživeto, z vsemi ustreznimi glasovitimi in izgradnimi inštrumenti predstavljal puhlega lakoholika in njevsvo spremembo, ko nenadoma spozna in začuti, kaj ljubezen in življenje pravzaprav sta. Posebno je zabavna in izrazita, ko maščevanje nagovarja Saula, naj bi se sel preledat k zdravniku. Julij Guštin je posebej na Eda, to čudovito plemenito in

celjske zapore. Na dvorišču, kjer so ukopatorji streljali zavodne Slovence, nam je tovariš Janez Jurček — Tomo svezel spomin na pretekle čase in pokazal slike tiste dobe. Pred spominsko ploščo na dvorišču smo položili šopek rdečih dolenskih vrtnic.

Ogledali smo si tudi celjski muzej in se zlasti zanimali za oddelke razstavljenih predmetov iz let NOB. Opoldne smo se odpeljali v Vojniki, kjer so nas ljubezljivo sprejeli člani obč. organizacije ZVVI. Po kosilu smo se odpeljali na Frankolovo, kjer so Nemci februarja 1945 obesili na jablane 100 Slovencev iz

Izlet invalidov na Štajersko

maščevanja zaradi ubitega nemškega krovloka Dorfmeistra. Na grobišču je bila prisrčna slovesnost, na kateri so nam tovariši iz Vojnika in Frankolovega pripovedovali o veličini borbe na Štajerskem in žrtvah na Frankolovem. Govoril je tudi predsednik naše organizacije tovariš Janez Banovec. Na grobišču smo položili venec, vdovci padlega partizana blizu Frankolovega pa smo izročili skromno darilo.

Obiskali smo še Dobrno, nato pa se skoki Celje. Laško in Rimske toplice vrtniki odlično razpoloženi v Novo mesto. Izlet nam je omogočila u-

Žužemberk dobi novo knjižnico

med najbolj važne naloge, ki jih ima svet Svobod in prosvetnih društev okraja Novo mesto, smemo upravičeno šteti tudi skrb za ljudsko knjižničarstvo. Veliko dela in sredstev je že bilo vloženo v to zvrst ljudsko-prosvetnega dela, a žal je ljudsko knjižničarstvo še vedno v zastoji. Svet Svobod in prosvetnih društev je že organiziral več knjižničarskih tečajev za ljudske knjižničarice in opremil kompletne knjižnice ter jih podaril posameznim društvom. Skoraj ni ljudske knjižnice ali šole, ki ne bi prejela knjig od sveta Svobod in prosvetnih društev okraja Novo mesto. Tudi v letu 1957 bo svet opremil nekaj knjižnic, med drugimi ljudsko knjižnico v Žužemberku in v Sentjernejcu.

V bodoče bodo ljudske knjižnice na sedežih občin imele vso skrb za ljudske knjižnice v občini. Zato bodo morale biti občinske knjižnice pravilno opremljene in vodene ter bodo morale imeti veliko izbrto knjig. Občinske knjižnice bodo morale imeti poklicne knjižničarje, ki naj bi bili ljudsko-prosvetni delavci za območje občine. Le-ta naj bi nakupoval in dodeljeval knjige ostalim ljudskim knjižnicam, skrbel za urejenost knjižnic, za izbor čitav in podobno. Zato se je svet Svobod in prosvetnih društev okraja Novo mesto odločil, da bo daroval za občinski praznik Žužemberka popolnoma urejeno knjižnico z 250 knjigami Ljudski knjižnici Žužemberk. Omarbo naredil popolnoma brezplačno novomeški obrtnik Jože Gazdova iz Gotne vasi. Zadoščala bo za podarjene knjige, za ostale knjige, ki jih bodo v Žužemberku pravilno opremili, pa naj poskrbi za enako omarbo Mizarstvo Dvor. V žužemberški občini so ljudske knjižnice le v Dvoru, Šmihelu in Žužemberku, medtem ko je šolarskih knjižnic 8 ter ravnno toliko strokovnih. Skupno ima občina 18 knjižnic s 6000 knjigami. To število je zelo majhno, saj bi morala imeti toliko knjig že sama Ljudska knjižnica v Žužemberku.

Svet Svobod in prosvetnih društev okraja Novo mesto je postavil obnovljeni Ljudski knjižnici temelj, skrb občine, zadruga in prosvetnih delavcev v občini pa je, da bo knjižnica živega, rasla in izobraževala bralce.

nesebično osebo »Živega plamena«, tihga, preiskrelega prijatelja, ki na svoj način držal v rokah niti te drame in jo nazadnje razreši. Tudi njegova igra je silno navdušila gledalce, saj je igral svojo vlogo »kakor da je rojen zanj«. Morda je pri njem, kakor pri Starešiniču še opaziti to all ono gostot ali zarezano kretnost, ki pa se sprti brusi in lika. Toda na vzajemno vsakega posameznika ali celoto, bil je na odru kolektiv, ki bi ga človek rad videl še in še.

Pri prvi predstavi je pred začetkom spregovoril o slovenskem gledališču v Trstu in njegovem pomenu član občinskega odbora ZSPD tov. Leon Perhac, med odmorom pa je goste pozdravil predsednik občinskega sveta za prosveto in kulturo prof. Janko Jareb in jim v imenu občine izročil Jakčevo grafiko Devina in šopek. Drugi večer jih je pozdravil predsednik PD Dušan Jereb in pa zastopnik okrajnega odbora ZSPD, ki je vsakemu igralcu podaril šopek cvetja in roman Dke Vastetove »Grickarji«. Gostje so popoldne dali predstavo tudi za mladinske brigade, ki delajo v okolici Novega mesta, za kar gre posebna zahvala občinskemu odboru.

Navdušeni aplavzi in hvaležnost občinstva — to je gostom povedalo več, kot smo tukaj zabeležili se kot kronisti. Tonei sramej, ki so ga doživeli v Novem mestu in drugod na Dolenjskem, naj bo članom Slovenskega narodnega gledališča v Trstu kot iskreno vabilo za prihodnje srečanja!

»Naš otrok ni več otrok«

To je 9. knjiga Knjižnice Zveze prijateljev mladine Slovenije in je prispevek za razumevanje in vzgojo predpubertetnikov in predpubertetni od 11—14 let.

Glavni del knjige je napisal prof. Gustav Silih in pravi: »...Predpuberteta pomeni začetek dolge, nemirne razvojne dobe, ko se mlad človek tako globoko telesno in duševno spreminja, da jo je slavni francoski pedagog J. J. Rousseau upravičeno označil kot »človekovo drugo rojstvo«: kot dobo, ko se otrok polagoma razvija v moškega ali ženskega.

...V tej dobi se na poseben način stikata dva svetova:

Uvodne strani novega zvezka te naše strokovne gospodinjstva rešuje napolnjuje daljša, izbrana studija o otroški prehrani tja do šestega leta, ki ji mnogi starši ne posvečajo toliko pozornosti, kot zasili zaradi vpliva na otrokov kasnejši razvoj.

Tehten in hkrati ekonomsko utemeljen je prispevek, ki opozarja na nerentabilnost gradnje stanovanjskih hiš na samem. Gradbeni stroški, prevsem kanalizacija, napeljava vodovoda in elektrike, se pri taki hiši tako povečajo, da daleč odtehtajo njeno vrednost — mir pred okolico. Pisec, strokovnjak, je v članku opozoril tudi na težave in na nepotrebne izdatke, ki jih imajo družine zaradi oddaljenosti od šole, službenega mesta in raznih športnih igrišč in kulturnih ustanov.

Sodobno gospodinjstvo št. 4

Gospodinjstvo bo pritegnilo tudi daljši članek o zatiranju moljev in informacije o novih modernih kuhaliških na dve grlni plošči, ki jih je začela proizvajati tovarna TOBI v Bistrici pri Mariboru in za katere daje enoletno jamstvo, dalje kratko opozorilo na prednosti v CZNG preizkušeni stekleni strgalnici za sadje in brusosekacev za čebulo. Vsem, ki se ukvarjajo s kuho, bo marsikaj novega povedal tudi članek »Znaša pravilno kuhati?«. Avtorica govori o samem fizikalnem procesu med kuhanjem in opozarja, kako naj ravnamo s tem ali onim živilom, da bo tudi kuhano ohranilo prileten okus in čimveč hranilnih snovi.

Poleg jedilnikov za pomladne dni boste v 4. številki Sodobnega gospodinjstva brali tudi navodila za viganje lajce in za pripravljajanje okusne hladne pižave iz bezgovega cvetja.

Zvezek zaključuje kratke informacije o novem vrtnem orodju in njegovih prednostih ter odgovori za praskanja naročnik SG, ki bodo nedvomno koristili tudi drugim bralcem.

Podstavek za velike lončnice

Velikih lončnic ne moremo postaviti na stojala, tla pa nam tudi kvarijo. Zato bi želeli, da bi prišli v prodajo leseni podstavki, ki bi bili izdelani nalašč za take cvetlične lonce ali za bojčke. Bil naj bi v raznih

Kostanjevica na Krki

Poszdrav dolenski mladini — sporoča komandant novomeške brigade Roman Česelnik v Ljubljani! Navzile vročini dosega jo dolenski brigadirji lepe uspehe.

Novi naročniki našega lista

- Petrič Olga — Pobreže
- Jerm Tone — Celje
- Jaklič Jože — Gor. Globodol
- Uhernik Anton — Otočec
- Štubar Stanko — Malo Lešče
- Rišan Ana — Vel. Poljane
- Plečan Janez — Vrh pri Ljubnem
- Andrejič Martina — Koper
- Gorenc Anton — Šabac
- Hrovat Henrik — Novi Sad
- Kump Anton — Sanoma, ZDA

Sobotno popoldne, razbije se ceste in zalostni pozem slepega cigana skozi Novo mesto — pa se otožnost kar sama oglasi...

Lena in dom

»Naš otrok ni več otrok«
To je 9. knjiga Knjižnice Zveze prijateljev mladine Slovenije in je prispevek za razumevanje in vzgojo predpubertetnikov in predpubertetni od 11—14 let.

svet otroštva in svet odraslih. V tej dobi je najbolj vidna težnja po samostojnosti... Ker se mlad človek v tem času bistveno spreminja, je tudi vzgoja veljko težja. Staršem in vzgojiteljem bo ta knjižica v velikom pomoč. Otrokovo duševnost in vzgojne nasvete nam daje kot smo že omenili, prof. Gustav Silih, o telesnem razvoju nam piše dr. Slava Lunaček, dodatek k knjigi pa je še spolni pouk pred začetkom zorenja (iz knjige »O spolni vzgoji« — Helena Puhar). Cena knjižice je 140 din, naročite jo lahko pri Uredništvu »Mladi svet«, Ljubljana, Tomšičeva 5/II.

barvah in izvedbah, da bi se ujemali z barvami pohištva. Nogve podstavka naj bi ne bile višje kot 12 cm, plošček pa od 25 x 25 do 40 x 40 cm.

Ne bilo bi tudi napačno, da bi imeli vdelane pločevinaste posodice, da bi se odtekala vana voda in da bi vlaga lonca ali zabojčka ne kvarila lesa podstavka. Ko bi si lahko nabavili te podstavke, nas bi več ne skrbelo, kjer bodo stali naši fikusi, smrečice, oleandri, gumijevci i. pd. sobne rastline.

Kratke iz Metlike

Na svojem gostovanju po Beli krajini in Dolenjski so 29. junija igralci Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta tudi Metličanom pripravili s Steinbeckovo dramo »Živi plamen« igralsko zanimivo, kvalitetno večer.

V proslavo Dneva borca se je v Metliki na večer pred tem partizanskim praznikom zbrala na Trgu svobode velika množica ljudi, kateri je o pomenu Dneva borca spregovoril predsednik občinskega odbora ZB tov. Frnk Molek. Pri proslavi sta sodelovala tudi metliška godba in moški pevski zbor.

Naslednji dan, 4. julija, je bil na sosednji hrvaški Vrbovini odprti spomenik padlim borcem in žrtvam fašizma. Otvoritvene slovesnosti se je udeležilo tudi mnogo ljudi iz metliške občine.

Na zadnji torkov sejem 2. julija je bil v Metliki šivinski in blagovni trg bolj slabo založen in je ostalo precej stoječih praznin. Nekoliko boljše je bilo na šivinskem trgu, kamor je bilo priglasno zlasti mnogo goveje živine.

Minuli teden so v okolici Metlike poželi vso pšenico. Vsa zadnja leta se je kmetje skrajno lakotno pšenico »stalijsko«, ki se je v tet krajih zelo dobro obnesla in je tudi letos dala lep pridelek. Zadnja vročina in suh veter pa naglo sušila zemljo in je prav rena nevarnost, da nastane velika suša, ki bo močno zavirala rast na njivah. Zlasti so ogrožena povrtine.

Huda vročina, ki je zadnji teden zajela Belo krajino, je naglala na bregove Kolpe številne mlade in stare kopalce, ki ličejo v vodi osvježiti. Vendar tega v Kolpi skoraj ne najdemo, saj se je ta še močno segrela in je minuli teden pri Metliki na plitvinah dosegla že 39 C.

Poszdrav dolenski mladini — sporoča komandant novomeške brigade Roman Česelnik v Ljubljani! Navzile vročini dosega jo dolenski brigadirji lepe uspehe.

PRI NAS JE DEŽEVALO...

Brezupna suša zadnjih dni skrbi tudi kostanjeviške kmetovalce. Vsak dan se ozirajo na posušene travnike in polja. Krka ima že 28 stopinj, Studena pa 16, le v jutranjih urah pade nazaj na 11 stopinj. Vročina je zadnje dni dosegla tudi 39 stopinj, tako da je bilo že kar nevdržno. Gasilci so pa zadnje dni imeli zelo smotno mokro vajo. Z brigadno so poškopili vse nasade v šolskem vrtu in parku in tako omogočili dober dež sredi suše.

POSNEMAJTE JIH

Ob koncu šolskega leta smo peljali 37 šolskih otrok v Ljubljano na občinski pregled. Zbrali smo vse tiste, ki so tožili, da imajo kakršnekoli motnje v vidu. Ze čisto zadnji hip pa se nam je odprlo vprašanje kako prepoznati otroke iz Kostanjevice v Novo mesto k vlakcu. Ze je kazalo, da ne bomo mogli na pot, čeprav je bil v Ljubljani na kliniki rezerviran dan samo za naše otroke. V zadnjem trenutku nam je pomagal novomeško podjetje ZELENINA, ki je poslalo svoj kamion in tako omogočilo uspešno potovanje otrok.

Skrb za strokovni dvig delavcev

Na rudniku v Kanizarski so konec junija zaključili šestmesečni tečaj za visokokvalificirane rudarje. Kopace in 1. julija je osem kandidatov z uspehom opravilo zaključni izpit. Tako so si rudarji Marko Bajuk, Janko Horvat, Valentin Jamnik, Jože Kolenc, Alojz Posedel, Alojz Skofljanc, Janko Vrtin in Jože Zore pridobili diplome, ki jim bodo v priznanje za njihovo visoko strokovnost dopolnjene s primerljivim teoretičnim znanjem. Čeni uspeh je bil zelo dober, saj so prejeli štiri kandidati oceno odlično, trije prav dobro in eden dobro. Doseženi rezultat je najboljše priznanje tečajnikom smotno in po učenem kadru, ki je bil iz vrst tehnične osebja zaposlenega na rudniku.

Delavski svet podjetja je na svojem zadnjem zasedanju že razpravljaj o pripravah za nov tečaj, ki naj bi bil že letos. Le od strokovnega dviga delavstva in tako doseženega ustrežajočega kvalifikacijskega sestava lahko pričakujemo, da bo kolektiv kanizarskih rudarjev sposoben posluževati se sodobnejših metod rudarjenja ter uspešno uvajati mehanizacijo.

Martin Brodarič

30. junija je v Rosalnicah pri Metliki po dolgi, težki bolezni umri posestnik Martin Brodarič. Bil je veselezi napreden človek in se je ob italijanski okupaciji takoj priključil osvobodilnemu gibanju. Zato je tudi bil med prvimi Belokranjci, ki so jih Italijani internirali na Rab. Okupator mu je v avgustu 1942 pošgal vso domačijo, nato pa odpeljal v internacijo še njegovo ženo in tri nedorošle otroke. Pretresljivo dnevnik, ki kaže trpljenje te družine in drugih internirancev v zloglasnem rabskem taborišču, je pred tremi leti objavila v našem listu njegova najstarejša hči Reza.

Po povratku iz internacije in laških zaporov se je po osvoboditvi Brodarič aktivno vključil v delo pri oblastnih forumih in združenih organizacijah. Bil je od vsega začetka član okrajnega ljudskega odbora v Črnomlju in zadnja leta član Zbora proizvajalcev OLO Novo mesto. Prva leta po vojni je bil predsednik krajev-

nega odbora v Rosalnicah, po njegovi ukinitvi pa je bil izvoljen v metliški občinski odbor. Svoje glavne sile pa je Brodarič posvetil združništvu, saj je bil dolga leta predsednik in odbornik kmetijske zadruge in Metliki in je v njenem odboru z lepimi uspehi aktivno delal vse dotlej, dokler ga ni težka zaškrbna bolezen položila na bolniško posteljo. Velik pogreb je pokazal, kako je bil pokojni spoštovan med ljudmi. V imenu sosedov, vaščanov in domačih organizacij se je od pokojnega poslovil Anton Vrančar, ob odprtem grobu pa so mu sprejgovorili v slovo še predsednik ObLO Metlika Franc Jakljevič, predsednik metliške KZ Jože Nemanic in sekretar ZKS v Metliki Ivan Urh. Pogreba se je udeležil tudi podpredsednik OLO Novo mesto Niko Belopavlič. Naj bo zaslužnemu belokranjskemu rojaku ohranjen lep spomin!

Dr. Božo Oblak

Lep praznik na Ravniku

Na Dan borca je bilo okoli Bereticev zidanic na Ravniku nad Smarjetom živahno kot se menda nikoli po vojni. Pred nekdanjo partizansko bolnišnico Krškega odreda se je zbralo več sto domačinov, oficirjev JLA in brigadirjev iz Novega mesta, pevci invalidskega pevskega zbora iz Novega mesta, otroci, kolonije trboveljskega okraja in številni člani Zveze borcev. Bereticeva zidanka, nekdanja bolnišnica, je bila v zastavah. Martin Jerin je v imenu občinske organizacije ZB Smarjeta pozdravil vse predstavnike oblasti, JLA in domačine, invalidski pevski zbor pa je zapel. V imenu okrajnega odbora ZB je spregovoril nato o naši borbi prvoborec Jože Zamljen, nakar je plesoč odkril tov. Jerin, prevzel pa v imenu občine odbornik Anton Barborič. Lepo in po domače je nato spregovoril o začetku partizanske borbe in o bolnišnici na Ravniku Miran Beretič, eden izmed starih domačinov, bza-ov - partizanov. Opisal je velik prispevek ljudstva za NOB in se toplo zahvalil domačinom za zvestobo v borbi. Sledilo so recitacije, pesmi, brigadirji pa so predstavili domačine z minerskimi pozdravi. Sodeloval je tudi režiserski tečaj iz Smarjetkih Toplic z zborna recitacija. Mladina in odrasli so nato s prisrčnimi aplavzi pozdravili narodnega heroja Vinka Robka, ki se je udeležil slovesnosti nazivlje vsoki težki invalidnosti. Bilo je ganljivo, in

Domačini, gostje in brigadirji MDB pred Bereticevo zidanko na Ravniku.

Lepo slavje na Vinici

Na Dan borca dopoldne so na Vinici v Beli krajini svečano odkrili spomenik padlim borcem in žrtvam fašistične gasilnice. Spomenik stoji blizu rojstne hiše Otoma Zupanič in je dostojna oddolžitve spominu padlih hkrati pa lep prispevek k znamenitostim kraja.

Razen svojcev padlih in drugih številnih znancev in prijateljev ter prebivalcev bližnjih in daljnih vasi so se slavja udeležili tudi ljudska poslanca Tone Fajfar in Tone Sušteršič, podpredsednik OLO Novo mesto Niko Belopavličič, predsednik občanskega ljudskega odbora Črnomelj Janez Zunič in drugi.

Svečanemu odkritju spomenika so priključili obširen kulturni spored, pri katerem so sodelovali tudi godba na pihala iz Črnomlja, domači tamburaški zbor, folklorna skupina ter še nekatere skupine in posamezniki.

Naš obisk v Aziji

V svrhu nadaljnega poglobljanja stikov z državami v Aziji bo v kratkem odpotovala v te države naša delegacija. Vodil jo bo podpredsednik zveznega izvršnega sveta Sveztozar Vukmanovič, z njim bosta pa šla tudi guverner Narodne banke FLERJ Vojin Gužina in podsekretar državnega sekretariata za zunanje zadeve dr. Vladimir Velebit. V dveh mesecih bo naša delegacija obiskala Indonezijo, In-

V. veslaška regata na Krki

Preteklo nedeljo je bila v Novem mestu na Krki tradicionalna veslaška prireditelj - letos že peta donjska veslaška regata. Tokrat je bilo zanimanje za to veslaško prireditev nekoliko manjše, poleg domačih veslačev so se regate udeležili samo trije slovenski veslaški klubi, in sicer VK Branik (domačina veslaškega regata) in VK »Izola« iz Izole. Iz nepoznanih razlogov se letošnje regate nista udeležila stalna udeleženca VK Savica iz Ljubljane in VK Bled, prav tako pa se povabljeni niso odzvali veslaški karlovske Korane.

Zaradi pille udeležbe skoraj ne bi bilo treba izvesti predtekmovanj, ker pa so veslači iz Slovenskega Primorja prišli brez svojih čolnov in je bilo treba zato čolne izposojati, so morali med osem finalnih tekmovalcev vrniti še tri izločena predtekmovalca in sicer v kategoriji četrtevec za mladince in skiffov za mladince. V prvem predtekmovalcu je Branik izločil Izolo, Nautilus pa domačo Krko, tako da sta se v finalu pomerila Branik in Koprski Nautilus. Koprčanke so se izkazale za boljše in so prejele v dar pokal, ki ga je posebej za to disciplino pripravil prireditelj. Med najzanimivejše točke lahko štujemo še tekmovalce mladinskih četrtevec in mladinskih skiffov, posebej pa še zanimiv dvoboj v kategoriji skiffov za mladince med Novakovo iz Izole in Merharjevo iz Maribora. Se ne šestnajstletna Novakova iz Izole je za manj kot 22 sekund prehitela lansko republiko prvakinja Merharjevo.

Novomeški veslači so se letos slabše odrezali kot pretekla leta. Pozna se jim, da so se začeli in da veslajo komaj mase ali dva, mogoče pa še laško dolgo ne. Veslači so vedoma v enici in navadno veslajo skupaj le en sezono, nato pa odidejo k vojakom. Tako se skoraj vsako leto formira nova posadka, ki pa se v enem mesecu ne more dovolj pripraviti na naporna tekmovalca. Mladinke so letos imele še posebej smolo. Zreb jih je določil v najtežjo skupino, skupno s kasnejšim zmagovalcem, zato ni nič čudnega, če so bile izločene, čeprav so imale za 3,3 sekunde boljši čas od zmagovalca. Druge skupine predtekmovalcev - od mariborskega Branika. Tudi skiffist domaće Kerke je imel smolo. V predtekmovalcu ga je izločil Branikovo. Zmagovalec za dve sekundni drugoplasiran Koprčan pa celo za 39 sekund. Torej očitna

doublecull - mladinci: 1. Branik 3:17,8, 2. Krka 3:32,3; četrtevec s krmjarjem - ml. mladinci: 1. Izola 3:07,2, 2. Krka 3:27,9 - (Branik disqualificiran); četrtevec s krmjarjem - star. mladinci: 1. Branik 3:07,8, 2. Nautilus 3:16,2;

Košarkarji novomeškega Partizana so zadnje čase zaslužili redko menje, da bi lahko s tako igro in borbenostjo, kot so jo pokazali na zadnjih dveh tekmah z reprezentanco mladinskih delovnih brigad iz Ljubljane, Maribora in Trbovelj. V ligi v Krki tekmujejo, zanesljivo osvojili eno prvih mest. Res je, tako dobre košarke že dolgo nismo videli v Novem mestu in velika škoda je, da si Novomeščani ne ogledajo tek tekem, ki so na zelo visoki ravni.

V prvi tekmi z reprezentanco mladinskih brigad, v kateri igrajo nekateri zelo dobri košarkarji iz ljubljanskih in mariborskih klubov, so Novomeščani pokazali vse odlike moderne košarke: hiter napad, precizni meti iz bližine in iz daljave in zelo dobro izkoriščanje osebnih napak nasprotnikov. Morda so imeli tudi svoj dan, da jim je vse uspelo. Novomeščani so zmagali z razliko 10 točk z rezultatom 33:23 (32:23). Najboljši strelci je bil Golez, ki je bil skoraj nezmožljiv in je sam dosegel 41 točk za svoje timo. Od ostalih je Petrič dosegel 15 točk, Bele 10, Medle 9, Setina 6 in Potrč 2, pri nasprotnikih pa je bil najboljši

ODBOJKA

PARTIZAN (N. m.) i ZOK LJUBLJANA 3:2 (11:5, 13:10, 15:7, 31:15, 15:6)

Po nastopu v Ljubljani na prvenstvu Partizana Slovenije, kjer so osvojili prvo mesto, so se novomeški odbojkarji pretekli četrtek pomerili s prvoplasiranim v republiški ligi z ZOK Ljubljana. Tekma, ki je bila na igrišču na Lokki, je bila prirejena v počastitev 4. julija - Dneva borcev. Obe moštvi sta nastopili v nekoliko spremenjenih postavah. Novomeščani so bili brez Dolenca in Pučkota, ki se baje nameravata posloviti od odbojke, nova okrepitev pa je Simič, ki se je nedavno vrnil iz mariborskega Branika v matično društvo, toda trenutno se ni v formi. Tako so Novomeščani nastopili zelo pomlajeni, kaže pa, da nas bo mlado ekipa še večkrat razveselila z lepimi zmagami, posebno ko se bo vigrala. Ze v prvi tekmi je pokazala nekaj prav lepih potez in dosegla zaželeno zmago. Če bodo pridno trenirali (servis, blok in čista igra v polju še sepaajo), bodo jeseni prav gotovo brez večjih težav nadomestili izgubljene točke v pomladanskem delu republiške lige.

Ekipa Partizana je nastopila v postavi Medle, Simič, Sonc, Ing, Bergant, Lapajne, Breščak, Golez in Potrč. Tekmo je pred malotičnimi gledalci dobro sodil Riko Urh iz Novega mesta.

ŠAH

DRŽAVNO MLADINSKO PRVENSTVO V NOVM MESTU

Pred kratkim smo zvedeli, da je Šahovska zveza Jugoslavije v Beogradu ponudila različnim mestom organizacijo letošnjega finalnega turnirja za mladinsko državno prvenstvo v šahu. Šahovska zveza Slovenije je organizacijo med drugimi mesti ponudila tudi Novemu mestu, končno odločitev pa bo dala Šahovska zveza Jugoslavije z ozirom na boljšo ponudbo. Ker ima Novo mesto vse pogoje za organizacijo tega velikega turnirja, ki je predviden za prvi del meseca avgusta (sorazmerno ugodne pogoje za oskrbo obdelavcev, lepe športne objekte, kopališče itd.), je precej upanja, da bomo v avgustu v Novem mestu lahko pričeli doslej največjemu šahovskemu tekmovalnemu mladinskemu prvenstvu v šahu. Ta turnir bi bil izrednega predpaganega pomena za Novo mesto.

RAZPIS

Komisija za podeljevanje študijskih pri občinskem ljudskem odboru Novo mesto razpisuje na podlagi 7. člena tem. zakona o študijskih (Uradni list FLRJ št. 32-349/55) ter 10. člena pravil sklada za študijske ObLO Novo mesto za šolsko leto 1957/58 naslednje pogodbenne študijske:

1 študijsko za študij na učiteljski (moški);

3 študijske za študij na VPS - matematika;

3 študijske za študij na VPS - slavistika;

3 študijske za študij na VPS - germanistika;

1 študijsko za študij na Višji šoli za telesno vzgojo;

1 študijsko za študij na matematično-prirodoslovnih fakulteti;

1 študijsko za študij na fakulteti za gozdarstvo;

1 študijsko za študij na pravni fakulteti;

2 študijski za študij na Soli za medicinske študije;

1 študijsko za študij na Soli za medicinske tehnike;

1 študijsko za študij na Zobotehnični srednji šoli;

1 študijsko za študij na Srednji glasbeni šoli;

1 študijsko za študij na enoletni Knjižničarski šoli;

1 študijsko za študij na Soli za socialno zdravstvene delavce.

Prošnje, taksirovane s 100 din državnih in 50 din občinskih taksi, dostavite osebno ali po pošti do 31. julija t. l. na občino Novo mesto.

Priiložit:

1. kratak življenjepis;

2. izjavo, da prošilec ne prejema študijske drugega;

3. potrdilo o vpisu na šolo, oziroma frekvencijsko sprejeto;

4. potrdilo o imovinskem stanju prošilca in staršev;

5. potrdilo o višini mesečnega zaslužka staršev (obeh) ter o višini otroških doklad;

6. eventualna priporočila družbenih organizacij (ZB, LMS, itd.).

Prošilci višjih letnikov, prošilci iz območja občine Novo mesto in otroci padlih borcev NOB imajo pri dodelitvi študijske prednosti.

Poleg pogodbenih študijski bodo občina tudi letos nudila potrebne in pri študiju uspešnim dijakom srednjih in visokih šol študijske podpore. Tudi ti kandidati morajo vložiti prošnje do 31. julija, jih enako taksirovati in jim priložiti dokazila kot so navedena zgoraj.

Komisija za podeljevanje študijski pri ObLO Novo mesto

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Tedenski koledar

Sreda, 10. julija - Ljubica Četrek, 11. julija - Olga Feteš, 12. julija - Mohor, Sobota, 13. julija - Dragan Nedelja, 14. julija - Franc Ponedeljek, 15. julija - Justa Torek, 16. julija - Dan tank, JLA SONCE: 11. julija vzhaja sonce ob 4.22 in zahaja ob 15.53. Dan je dolg 15 ur in 21 minut.

KINO

»KRKA« - NOVO MESTO od 9. do 11. julija mehški film »Mehnika v pesmi«. Od 12. do 15. jul. ameriški barvni film »Rdece povzeca«. Od 16. do 18. julija francoski film »Tako se ne umirita«.

DOVAJA - NOVO MESTO: Od 9. do 11. julija ameriški film »Zene orkestra«. Od 12. do 14. julija francoski film »Marijana moje mladosti«.

JADRAN - KOČEVJE: 10 in 11. julija italijanski barvni film »Costa Diva«. Od 12. do 14. jul. francoski barvni film »Rdece in črno« - I. del.

ČRNOVELJ: 12. in 14. julija ameriški barvni film »Med nebom in zemljo«.

METLIKA: 10. julija bolgarski film »Pod igrom«.

KOSTANJEVICA: 10. julija avstrijski film »Don Juan«. 14. jul. ameriški film »Kraljica Kristina«.

ZUZEMBERK: 14. julija italijanski film »Tisti iz sanj«.

DOL. TOPLICE: 10. julija slovenski film »Tri zgodbe«. 13. in 14. julija ameriški barvni film »Volja svetov«.

STRAZA: 13. in 14. julija ameriški film »Jaice in jaz«.

TREBNJE: 12. in 14. julija ameriški barvni film »Generalni inspektor«.

MALI OGLASI

PRODAM štedilnik s ploščicami in lončeno peč: Novo mesto, Kuriska pot 2.

PRODAM stavbni les: Zalovčice 5 p. Smarjeta.

POSTENEGA NAJDIJTELJA volnene drap jopice, izgubljene 29. junija in 1. avgusta, lepo prošim naj jo vrne za nagrado v gostilno »Zlajpah«.

SESTAVEVNI RADIO znamke »Blau-punkt« (predvojni), v brezhibnem stanju, ugodno prodam. - Naslov v upravi lista.

PRODAM ENODRUŽINSKO HISO z gospodarskim poslopjem, vrtom, njivo, košenico in gozdom, zasajenim z mladimi smrečicami. Vse na lepem prostoru. Ponudba na upravo lista. (349-57)

UGODNO PRODAM cevlarški silvalni stroj, Franc Medic, Gorki Mokropolje - p. Sentjerne.

ISECM PRAZNO SOBO. Pilačam ali pomagam v gospodstvu. - Naslov v upravi lista. (343-57)

V ČROVEM LOGU prodam novo hišo z gospodarskim poslopjem. Naprodaj imam tudi vrsto drugih predmetov: novo harmoniko, violino, brač in kitaro. - Naslov Terezija Dobrščak, Cerovi log 21 - p. Sentjerne.

PRODAM MLATILNICO »ELITA« (80 cm) skoraj novo, in Diesel motor 2-9 KS, dve leti star, na prevoznem vozilcu z vdelanim cirkularjem za žaganje drv. - Cena za vse je 320.000 din. - Ogled vsak dan. Naslov v upravi lista. (341-57)

UGODNO PRODAM ZEMLJIŠČE: njive, gozd in vinograd in skupni površini 3 ha. Polzvedbe na upravi lista. (342-57)

GASILCI! Naprodaj je malo rabljen voz gasilske ročne brigadne, pripraven za prevoz gasilcev in brigadne. Cena nizka: Zvonko Hanzel, Gradca.

OBVESTILA

OBJAVA

Kupimo vsako količino smrekove smole, ki mora biti pretopljena in prelihta skozi vrečo, da se odstrani lubje. Cena 350 din za kg, dostavljeno v Industrijo obutve Novo mesto.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO

V času od 29. junija do 6. julija je bilo rojenih 9 dečkov in 6 deklic.

Poročili so se: Marjan Vrečko, dimnikar iz Novega mesta, in Terezija Golobič, delavka z Vrha pri Dolu; Valentin Virant, skladničnik iz Pokojnice, in Stefanija Skufca, hči posestnika s Hrba.

Umrla je: Ana Jazbinska, upokojenka, 88 let, iz Bostjana.

GOTNA VAS

Rojena je bila 1 deklica.

Umrla je: Neža Regina, poljska delavka, 79 let, iz Vinje vasi.

RAZPIS

Hišni svet stanovanjske hiše Jerneva ulica št. 20 v Novem mestu razpisuje mesto hišnika.

Vsa potrebna pojasnila daje tajnik hišnega sveta Janko Muzlovčič, kateremu naj se dostavijo tudi prošnje za nastavitve.

OBVESTILO

Občinski ljudski odbor v Sentjerneju sporoča, da bo 15. julija 1957 v Skočjanu živalski in kraški sejem. Kupci in prodajalci vabljeno!

ObLO Sentjerne

PREKLETI

Podpisani Jože Mušič iz Tanče gore št. 26, priključujem kot nesrečno vso, kar sem govoril o Francu Bataja, kovarju iz Sel pri Dragutstvu, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Jože Mušič, Tanča gora 26 p. Dragutstvo

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so v novomeški hiši in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Jože Judič, posestnik iz Omote, je padel s kolesa in si poškodoval levo roko. Marija Oklečič, delavka iz Dol. Straže, je v gozdu padla in si poškodovala levo roko. Alojz Pintar, kolar iz Salke vasi, si je s steklom porazil desno roko. Petra Bunjevca, posestnika iz Marindola, je pri košnji pilila kosa. Ignac Hožjan, delavec iz Salke vasi, si je pri popravi avtomobila poškodoval levo roko. Otilija Povše, žena posestnika iz Dobindola, je padla in si poškodovala desno nogo. Jože Krife, gozdni delavec iz Otočca, si je v službi poškodoval desno nogo. Ciril Pučelj, frizer iz Novega mesta, je padel s kolesa in si poškodoval levo roko. Franc Kos, pianonista iz Dolnje vasi, je padel s kolesa in si poškodoval desno roko. Jože Novak, žagar iz Muhaberje, si je s sekuro poškodoval levo nogo. Mila Stopar, sin posestnika iz Raven, je padel in si poškodoval desno ramo. Ivan Kočjan, električar iz Dol. Straže, je padel in si poškodoval levo nogo.

V Mokronogu so praznovali

Občani mokronoške občine so 1. julija praznovali občinski praznik. Praznovanje je bilo res množično in svečano. Na skedemij zvečer pred praznikom je bila dvorana v zadrufnem domu nabito polna ljudi. Na praznik jutraj je imel občinski ljudski odbor svečano sejo, potem pa so se pričele zbirati skupine za veliko povorko. Ta je krenila ob 10. uri z vojaško godbo iz Novega mesta na pokopališče, kjer so se poklonili spominu padlih borcev in talcev. Ob skupnem grobu je govoril Sandi Majcen. Prirčna recitacija pionirjev s šopki rož in rdečo peterokrako zvezdo v hvalicah spomin vsem junakom, ki so dali življenje za nas, je bila najlepša točka komemoracije. Na grob so položili številne vence in šopke rož. Sledila je trikotna salva mokronoških lovcev, potem pa se je povorka usmerila skozi trg

S počastitve padlih borcev in talcev na mokronoškem pokopališču

Začela se je plavalna šola PK »Elana«

Ob koncu šolskega leta se je za plavalno šolo, ki jo je pripravil ustanovljeni plavalni klub ELAN, prijavilo nad 120 pionirjev in pionirk. Sprva je bil objavljen začetek plavalnega tečaja za 10. julij, ker pa so zadnje čase v Novem mestu bivali študentje višje šole za telesno vzgojo iz Ljubljane, ki so se pripravljali za nastop na Gimnaziji v Zagrebu, so prevzeli plavalni tečaj in več dni vadili s pionirji. Med temi se jih je nekaj že naučilo plavati, mali Matjazek celo v dveh dneh. Ker pa so se že zaključili vadijski tečaj za plavalne učitelje, bo plavalna šola že ta teden pričela z rednim poukom, ki ga bodo vodili trije plavalni učitelji iz Ljubljane. Plavalni klub ELAN se prijavlja za plavalno šolo, naj se čim prej prijavijo na kopališče na Lokki, kjer bodo porazdeljeni v skupine. Vpisnina in kolnina sta samo 150 dinarjev.

pred okrašenimi zadrufnim dom, kjer je bilo nato zborovanje. O pomenu praznika in gospodarskih problemih občine je govoril predsednik obč. LO Jože Maks Vale.

IZ DOBRNIČA

Na območju bivše občine Dobrnjč, ki šteje 32 vasi, so bili po priključitvi k Trebnju ml. izvoljeni štirje krajevni odbori: Dobrnjč, Svetinje, Knežja vas in Korita.

O delu krajevnih odborov se ne bi mogli ravnati povprečno. Se najbolj delaven je krajevni odbor Korita. Organiziral je popravilo občinske poti, za katero so pripravili nad 200 kubikov gromača. Prispevek občine so porabili za plačilo drobilca in razstrelivo, vso delo in prevoze pa opravijo vaščani brezplačno. Krajevni odbor je na stoji skupno z odborom Socialistične zveze razpravil o socialnih podporah, o upravičenosti posameznika in podobnih socialnih vprašanjih.

Tudi krajevni odbor Dobrnjč se še kar vedno sestaja in, kot je vidno iz zapisnikov, na seje vabi tudi odbor Socialistične zveze. Nasprotno pa ni o

Zakaj ni dovolj piva in kofke?

V zadnjem času se posamezniki pritožujejo, da ne dobe želimih količin piva in kofke. Okrajna gostinska zbornica pojasnjuje, da ni to krivda podjetja za prekrabo s plačalci. Za potrebe našega okraja je določena enaka količina piva in kofke kot smo je popili lani. Sprva velike vrzine je povpraševanje večje, zato teh plač nekoliko primanjkuje. Večje količine ni mogoče dobiti, ker je zmogljivost tovarn premajhna. Hkrati obveščamo vse potrošnike, da izdaja Zadrufno trgovsko podjetje Novo mesto v svoji kleti v Dilančev ulici vsak dan od 8. do 7. ure led. Cena 10 din za kg.

Dobra letina v Vojvodini

V Vojvodini računajo letos z izredno letino sadja in povrtnin. Odlični pridelek kažejo paradizniki, za katerega menijo, da ga bodo lahko dali na trg okoli 27.000 ton. Tržnih viškov sadja in povrtnine bo letos v Vojvodini okoli 20.000 vagonov.

Slavje na Ruperč vrhu

Na Dan borca, 4. julija dopoldne so na Ruperč vrhu pri Bičini vasi slovesno odkrili spominsko ploščo padlim borcem. Postavili so jo na skupnem grobu sedmih padlih partizanov, ki so padli v borbah okoli Lakena in Bičine vasi in ki so pripadali X., VII., Gubčevci in artiljerijski brigadi ter neki ita. hjski partizanski brigadi.

Leteče ribe v Ohridskem jezeru

V Ohridskem jezeru živi neka vrsta leteče ribice, ki ji domačini pravijo plašica. Trebušna stran te ribice je belosrebrne barve. Znani ohridski biser izdelujejo iz rez bisernih ščrg plašice. Najbolj zanimiva je pa ta riba po tem, ker leti. Če človek plašice prestraši z veslom ali v vodo vrženim kamnom, poleti iz vode črna jata plašic. Vržejo se iz vode meter visoko in poletijo do tri metre daleč. Plašica ima vitko telo in dolgo plavuti kar ji omogoča, da vzleto iz vode.

Za občinski praznik občine ŽUŽEMBERK čestitajo:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŽUŽEMBERK

- Občinski odbor SZDL
- Občinski odbor ZB
- Občinska gasilska zveza
- Streliška družina
- Občinski komite ZKS
- Občinski odbor LMS
- Občinski sindikalni svet
- »Partizana« Žužemberk
- In podjetja:
- SPLOŠNO MIZARSTVO DVOR
- MESARIJA ŽUŽEMBERK
- OBČINSKO GOSTIŠČE ŽUŽEMBERK
- KMETIJSKA ZADRUGA DVOR
- KMETIJSKA ZADRUGA SELA - ŠUMBERK
- ZIDARSKO PODJETJE REMONT ŽUŽEMBERK
- ČEVLIJARSKO PODJETJE KRUPON ŽUŽEMBERK
- TRGOVINA SLAK ŽUŽEMBERK
- KMETIJSKA ZADRUGA ŽUŽEMBERK
- KMETIJSKA ZADRUGA HINJE

MILAN GERŽELJ, komandant sekcije mladinskih delovnih brigad Novo mesto:

Za čast mladega rodu in MDB...

Stabu mladinskih delovnih brigad v Novem mestu smo postavili več vprašanj s področja dela in življenja v brigadah. Komandant sekcije MDB, simpatični Milan Gerželj iz Črne pri Prevaljah, nam je nanje odgovoril takole:

»Vse brigadirje in mene osebno je zelo mikalo, da bi spoznali lepši dolenski svet, o katerem smo v šoli in drugje že toliko slišali. Večina izmed nas je zdaj prvič v teh krajih. Če se ne bi prevzeli, pa še nekaj: z našim delom so zadovoljni tudi prebivalci vse do Mačkoveca (Opomba uredništva: ne samo, da so domačini z brigadami zadovoljni, zapisati je treba, da so navdušeni nad dejavnim poletom teh mladih ljudi). Čudijo se opravljenemu delu in vztrajnosti brigadirjev, ki kljub neznanosti vročini vztrajajo pri delu, v useku, pri kopanju posteljic, lomljenju kamena in drugih delih. Sekcijski štab in štabi brigad pa moramo priznati, da nismo zadovoljni sami s seboj: pogoji dela so težki, zato šepa organizacija dela. Često razdirjamo, medtem ko se promet po njej nemoteno razvija. Vsako jutro razmeščamo brigade na nove odseke delovišča, kar zahteva izgubo časa, pa tudi navdušenja. Vendar, vztrajamo. Nekateri brigadirji v skupinah dosegajo tudi do 200 odstotkov norme.

»Vse brigadirje in mene osebno je zelo mikalo, da bi spoznali lepši dolenski svet, o katerem smo v šoli in drugje že toliko slišali. Večina izmed nas je zdaj prvič v teh krajih. Če se ne bi prevzeli, pa še nekaj: z našim delom so zadovoljni tudi prebivalci vse do Mačkoveca (Opomba uredništva: ne samo, da so domačini z brigadami zadovoljni, zapisati je treba, da so navdušeni nad dejavnim poletom teh mladih ljudi). Čudijo se opravljenemu delu in vztrajnosti brigadirjev, ki kljub neznanosti vročini vztrajajo pri delu, v useku, pri kopanju posteljic, lomljenju kamena in drugih delih. Sekcijski štab in štabi brigad pa moramo priznati, da nismo zadovoljni sami s seboj: pogoji dela so težki, zato šepa organizacija dela. Često razdirjamo, medtem ko se promet po njej nemoteno razvija. Vsako jutro razmeščamo brigade na nove odseke delovišča, kar zahteva izgubo časa, pa tudi navdušenja. Vendar, vztrajamo. Nekateri brigadirji v skupinah dosegajo tudi do 200 odstotkov norme.

... do tekmovalni in prvih udarnih brigad

V brigadah in med brigadami je napovedano tekmovalništvo, ki ga je napovedala I. MDB Majde Šitc. Na zadnji seji Sekcijskega štaba MDB smo na pobudo naših brigadirjev napovedali tekmovalništvo vsem brigadam in sek-

Ivan Zunič iz I. MDB Majde Šitc v Ljubljani ne varčuje z močjo, kadar je treba kje trdo zagrabitli...

Bogato športno, kulturno in zabavno življenje

V brigadah smo organizirali bogato športno, kulturno in zabavno življenje, razna predavanja, taborne ognje s sporedi (meji smo jih že 5), literarne večere in tovariške večere, kjer se zbere skupine brigadirjev k razgovoru in petju. S tem hočemo doseči, da se bodo brigadirji čim bolj spoznali. Imeli smo že 10 brigadnih in medbrigadnih srečanj. Skupno z vodstvi političnih organizacij v Novem mestu prirejamo izlete v okolico, da bi spoznali Dolensko, njeno preteklost in spomenike. Radi bi šli tudi na Kočevski Rog.

Za brigadirje, ki imajo šolske popravne izpite, imamo organizirane učne ure, ki jih vodi prof. Viktor Planinšek iz Gradbene srednje šole v Ljubljani. Društva nam v zadnjem času prirejajo koncerte in predstave, pripravljamo pa tudi športna srečanja z Novomeščani. V brigadah imamo tudi organizacijo Zveze komunistov, ki ima nalogo razvijati čim bolj pestro politično ideološko delo, dobre brigadirje bo pa predlagal za sprejem v ZKJ.

Čez začetne pomanjkljivosti in ovire...

Začetne — morda nepotrebne — pomanjkljivosti so vplvale na notranje življenje in delovni uspeh brigad. V glavnem so te

NEKAJ OKROGLIH

- KATERI POJDE?**
»Veš, žena, če mi Benedikt vrne denar, pojdeva na počitnice.«
»In če ga ne vrne?«
»No, potem bo šel pa on.«
- NATANČEN ODGOVOR**
Učitelj vpraša: »Recimo, da vozi avto z brzino 100 kilometrov na uro. Koliko časa bi potreboval do Meseca, ki je oddaljen od zemlje 383 tisoč kilometrov?«
»To je odvisno od tega, kakšna je cesta do Meseca,« odgovori učenec.
- PTIČJI POGOVOR V RAGOVEM LOGU**
»Zakaj ste pa tako potrli, soseda sinica?«
»Oh, kaj bi ne bila: ali niste slišali, da so se pocentile značne puške!«
- SMOLA V OPATIJI**
»Le kako si mogla dovoliti, da te je ta Anglež poljubil?«
»Saj ga nisem mogla zavrniti, ko ne znam angleško!«
- UZALJENI TOŽNIK**
»No, zakaj pa pravzaprav tožiš svojega soseda?« vpraša sodnik.
- »Zato, ker mi je oponesel, da se večno tožarim!«
- VESEL, PA RESNICEN OGLAS**
»Grajski bolnici u Beogradu potrebni su: glavna medicinska sestra (muškarca) itd.«
- DRAGOCENI DAR**
»Tako sem nesrečna,« potoži gospa Zgaga zdravniku. »Pomislite, z mojim možem je nekaj narobe. Ure in ure mu kaj pripovedujem, in tako prepričljivo, nazadnje pa ugovorim, da sploh ne ve, kaj sem mu govorila. To je gotovo izguba spomina.«
»Nikakor ne izguba spomina, gospa Zgaga, nikakor ne, ampak dragocen dar narave!«

Vesna-Metka Gabrijelčičeva se je dobro odrezala tudi na Hrvaškem, kjer je odigrala eno glavnih vlog v filmu Milijoni na otoku, ki ga je posnel Jadran film. Na festivalu našega filma v Puli bo pa nastopila v novem filmu »Vesna II.«

170 rojstev na minuto

Iz podatkov statističnega urada OZN je razvidno, da se rodi na svetu na minuto 170 otrok. V istem času umre okoli 90 ljudi. To pomeni, da se število ljudi na svetu vsako minuto poveča za povprečno 80 ljudi ali za 120.000 na dan. Najhitreje narasča prebivalstvo Azije, kjer živi več kot polovica prebivalstva na svetu. Letni prirastek v Aziji dosega 24 milijonov ljudi.

Izgube Italije v minuli vojni

Po podatkih državnega statističnega urada Italije je ta država izgubila v drugi svetovni vojni 444.523 ljudi, od tega 309.543 mrtvih in 135.070 pogrešanih. Od mrtvih je bilo 159.987 vojakov, 145.996 civilnih prebivalcev in 2693 pri vojakih zaposlenih civilistov.

Več uslužbencev tudi v Kanadi

Letu 1930 je imea Kanada okoli deset milijonov prebivalcev. Takrat je bilo v državni upravi 50.000 uradnikov. Sedaj ima Kanada 16 milijonov prebivalcev, državni aparat pa se je povečal na 180.000 uslužbencev.

Lepi obeti

Nek strokovnjak je izjavil v ameriškem kongresnem odboru za atomsko energijo, da bi v vojni, vodeni z nuklearnim orožjem izgubilo življenje v Ameriki 82 milijonov ljudi. Nadaljnih 24 milijonov bi bilo ranjenih, okoli 60 milijonov pa bi občutilo posledice atomskega sevanja.

Značilni nakupi

Številne statistike trdijo, da so glavni nakupovalci moških nogavic in kravate — ženske. Nasprotno pa isti podatki navajajo, da moški kupijo znatno več parfema kot ženske.

Novomeški vodnjak-vodomet

Cprav mu voda je ko kruh, jo revež žejni večno strada; naj sije sonce, dež naj pada; slov po tem, da zmer je suhi

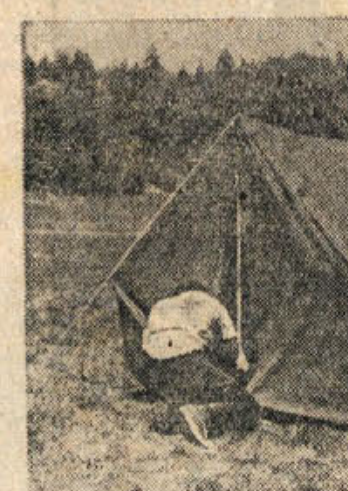

Zapisljena? Morda za hip ali dva sredi dela; čez nekaj let bo učiteljica, pa bo pripravovala otrokom, kako je pomagala v mladinski brigadi graditi domovini njen lepši obraz...

prav je bilo število brigadirjev omejeno, jih je prišlo več kot je bilo prvotno dogovorjeno. V notranje življenje brigad skušamo vpeljati čim več spoznavanja teh krajev, da bo sleherni brigadir spoznal, ta del naše domovine. Prepričan sem, da se bomo ob odhodu počutili kot del teh krajev, katerim smo dali nekaj svojega prostega časa in mladih moči.

Ljudje se budijo opravilnemu delu in vztrajnosti brigadirjev

Brigade so opravile doslej ta-ke dela: odstranile so s cestnega območja pribl. 1000 m³ humusa, izkopale 2.500 m³ zemlje in položile nad 250 m³ kamna za tlak razširjene ceste. To so seveda le glavna dela; pred njimi je bilo treba odstraniti mnogo drobnih ovir. Lahko trdimo, da je investitor zadovoljen z nami, a s pohvalami varčuje (da

Na republikanskem taborniškem tekmovalstvu so prvič sodelovali tudi vajenci in mladi delavci, člani kluba Dobrih tovarišev iz Novega mesta — in kar uspešno. Skupno z ostalimi člani, med katerimi so bila tokrat najuspešnejša dekleta družine Jutrarnja zarja, so pripomogli k I. mestu, ki ga je Rod gorjanskih tabornikov letos že drugič zavel.

65. Ta čas so pri Hribčevih čakali. Oče Jernej se je po obleganju, med katerim so ga izpustili, da je pomagal braniti grad, vrnil domov. Čakali so, če se bodo vrnil Turki skozi vas in če se bo vrnil Gregec. Stric Ahac je prerokoval, da so Gregca Turki ujeli in odpeljali. Tudi gospoda Andraža so pogrešali, toda v Prikraju ga ni čakal nihče.

Jernej je spal s sekiro v roki, ko ga ponoči zbudi močno trkanje. Najprej se je prestrašil, da so Turki, nato pa zasliši zunan glasove: »Jernej! Vstani vendar! Sina smo ti prinesli!«

66. Čez tri tedne je mimo Jernejeve hiše prišel oskrbnik Andraž. Bil je še bolj košen kot prej. Razjahlal je. Bilo mu je nerodno z Jernejem, zato je vprašal po Gregcu. Ko je Gregce prišel iz hiše, so se oskrbniku raztegnile ustnice: »Pa sva jih ugnala, kaj? Hribec, sina imaš pa junaškega. Ko ne boš vedel kam z njim, se oglasi pri meni!«

Sekvoja ali mamutovec

V prejšnjih geoloških dobah so bile sekvoje razširjene menda po vseh celinah severne polote, saj so našli njihove okamenele ostanke tudi na Japonskem, v Mandžuriji, na Aljaski in Grenlandu. Severno od San Francisca v Kaliforniji so izkopali cel okameneli gozd sekvoj (Petrifig Forest), ogromna debla dreves, ki so razla pred več milijoni leti, pa so jih ognjeniki zasuli z vulkanskim pepelom. Les se je v dolgi vrsti let preprijal z rudniškimi snovmi in se spremenil v kamen, a je obdržal svojo prvotno notranjo zgradbo. Gozd »Petrifig Forest« so Američani takoj zaščitili, saj bi se sicer lahko zgodilo, da bi s tem edinstvenim naravnim spomenikom začeli graditi hiše ali ceste ali pa bi ga tudi drobili v cestni gramoz!

Prvo sadiko sekvoje so prinesli v Evropo leta 1850. Pozneje in tudi danes razpošiljajo sadike mamutovca po svetu naokoli številne kalifornijske drevesnice. Sekvoje imamo tudi v Sloveniji in marsikateri naš park se ponaša s temi orjaki.

Majši mamutovci so piramidaste oblike, ker imajo veje skoraj do tal. Pri starih drevesih se začemajo veje čisto šele pri višini okoli 50 m. Veje so vodratne in kratke, krošnja je zato ozka. V višino zrastejo sekvoje 70 do 90 m, izjemoma tudi do 110 m. Stare sekvoje so res ogromna drevesa, saj imajo tudi 3 do 10 m in več v premeru, da je treba 20 ali več moč, da drevo obsežejo. Znano je in slika smo videli, kako je skozi neko tako debelo, spodaj v sredini strohnelo drevo napeljana cesta in po njej brez težave privozi tudi najmodernejši avtomobil. Starost teh dreves dosežejo tako, da iz stebila izrtajo ozek valj lesa do sredine in preštejejo letnice. Mnoga drevesa je starih okoli 1500 let, nekatera 2300 let, a je najti tudi metulzaleme, ki štejejo okoli 4000 let.

Tona eksplozivna na človeka

Francoski letalski general Gallois je v nekem svojem predavanju v Parizu povedal tudi tebe zanimivosti: Majhno turistično letalo, ki bi nosilo le majhno atomsko bombo, bi lahko bilo nevarnejše kot 4000 bombardierjev v drugi svetovni vojni. Leta 1944 je najmočnejša klasična bomba imela polumer rušilnosti 100 metrov. Leta 1945 prva atomska bomba, vržena na Hirošimo, je imela polumer rušilnosti že 2 km. Leta 1945 je prva vodikova bomba, ki je eksplodirala v poskušene namene, imela 40 km polmera rušilnosti (torej je podira vse okrog sebe na daljavo 40 km.) Od 1955 do 1956 je eksplozivna

moč atomskih bomb stila tisočkrat.

Če bi združili vse stile atomskega in vodikovega orožja ZDA in ZSSR in jih spremenili v klasični (nekdanji) eksploziv, bi povprečno na vsakega prebivalca zemlje odpadlo 1 tona klasičnega eksploziva. V drugi svetovni vojni so vržili na Nemčijo milijon in sto tisoč ton bomb v štiri milijone napadov. Danes bi z jedrskimi bombami dosegli isti učinek v petih urah. In za »tlačbo« je general Gallois dodal: »Sodobna totalna vojna bi trajala največ 5 ur do dva dni. Toda jaz sem prepričan, da je nikoli ne bo. Upamo

Dr. Angela Piskernik

Približno 80 let stara sekvoja na Rupec v rhu nad Birčno vasjo Visoka je 34 m in je svojo »estro« vred zaščitena kot naravna znamenitost Dolenske.